

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . „ 2-20
za Nemčijo celoletno . . . „ 28.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravi prejema: mesečno „ 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . „ 7.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 8.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna pettirvsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . „ 13
za trikrat . . . „ 10
za večkrat primeren popust.

Poročna oznanila, zahvale, smrtneice itd.:
enostolpna pettirvsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna pettirvsta po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Pred deželnim zborom.

Prihodnji teden se zberejo razni de-
želni zbori, med njimi tudi deželni zbor
vojvodine Kranjske. Zasedanje kranjskega
deželnega zbora je zanimivo pred vsemi
drugimi, ker prinese tu Slovenska ljudska
Stranka vedno na dnevni red važne stvari,
ki se tičejo ljudskega političnega razvoja.
Seveda to iniciativno delo zadene tudi na
odpor na eni ali na drugi strani, a obrav-
nave, ki se vrše od strani S. L. S. vedno z
največjo stvarnostjo, pokažejo, da je imela
prav, in odmev se potem sliši po celi
deželi.

Čez eno leto že ni bil zbran kranjski
deželni zbor. To usodo so imeli večinoma
deželni zbori v naši monarhiji. Deloma so
deželni zbori nezmožni za delo vsled no-
tranjih strankarskih razporov, ki ne do-
puste mirnega zborovanja, deloma pa je
njihovo delovanje prekinjeno po finančnih
težavah, v katerih se nahajajo skoro vse
dežele v toliki meri, da več ne morejo na-
prej. Vlada je polagala večjo važnost na
delovanje državnega zbora in je stavila
deželne zbore v drugo vrsto. Vsled tega
tudi deželni zbori nimajo dolčenih dob za
svoja zasedanja, ampak padejo le v pavze,
ki nastanejo vsled prekinjenega delovanja
državnega zbora in delegacij. Tudi sedaj je
deželni zborom že odmerjen čas, kajti v
sredi oktobra se snide že državni zbor.
Sicer pa kažejo razne dežele malo veselja
do svojih deželnih zborov, ker državni zbor
še ni rešil finančnega načrta, po katerem
bi se določil prispevek, ki ga mora dati
deželam državna blagajna iz novih do-
hodkov.

V tem zasedanju bi morali deželni
zbori rešiti proračune za bodoče leto. A
tega — razen bogate Nizje Avstrije — naj-
brže ne bo storila nobena dežela, ker ji
manjka podlaga za izračunavanje doklad in
ker si tudi nobena dežela neče pokvariti
šans za svoj delež pri delitvi državnega
prispevka.

Zadrževanje finančne reforme v dr-
žavnem zboru je zakrivilo v Avstriji mno-
go zla. Zakrivilo je nizki kurz državnih, in
vsled tega vseh javnih papirjev, stmo-
glavilo je državo in dežele v višee dol-
gove in je zadržalo ves gospodarski razvoj.
Tudi velik del političnih neuspehov našega
cesarstva v zadnji tako velevažni dobi gre
na račun tega nereda v financah.

Zato bodo pa tudi sedaj deželni zbori
dvignili glase klic po ureditvi državnih
financ, s katerimi se morajo sanirati tudi

deželne finance. Zasedanje deželnih zbo-
rov se bo končalo z vprašajem. Odgovor
bo moral dati državni zbor.

Avtonomija dežel je dobila močan
udarec s polomom na Češkem. Klasična
dežela boja za avtonomno državno pravo
je vsled radikalizma na obeh straneh za-
pravila ne le svoje državno pravo, ampak
celo svojo deželno avtonomijo. Stvar de-
želnih zborov samih je, da rešijo svojo
veljavo in ohranijo pravice ljudstva do
lastne samouprave.

Na Kranjskem ni prazno potekla doba
od zadnjega zasedanja deželnega zbora.
Napelnjena je bila s pridnim delom dežel-
nega odbora, okrajnih zastopov, občin in
zadružnih korporacij. Če bo položil kranj-
ski deželni odbor na mizo poročilo o svo-
jem delu, se bo videlo, da je deloval v njem
deželni zbor intenzivno dalje. Saj je sklenil
kranjski deželni zbor zadnja leta toliko no-
vih postav in sklenil izvršitev toliko obče-
koristnih naprav, da je imel deželni odbor
polne roke dela, da je izvedel vsaj pogla-
vitne. In tudi poslanci S. L. S. so pridno
zborovali s svojimi volivci. Prinesli so brez
dvoma mnogo tvarine za obravnavo v de-
želni zbor.

Tako torej S. L. S. z veseljem po-
zdravlja deželni zbor. Vesela je, da pokaže
v njem svoje delo, vesela, da more sklepati
o novih važnih zadevah, ki se imajo izvr-
šiti v bodoči dobi.

S kako vestjo bodo stali poleg poslan-
cev Slovenske ljudske Stranke liberalci,
ki nimajo pokazati drugače, kakor svoje
umazano časopisje? Pamflet, karikatura,
zabavljanje, pridušanje — to je pa delo
liberalcev. Včasih so hoteli varovati vsaj
videz osebnosti. Po zadnjih afe-
rah je zmagala med njimi struja, ki ima za-
pisano na praporu tudi osebno nedostoj-
nost kot svoj program. Naj li razsajajo in
vpijejo, ali se potuhnejo — pečat, ki so si
ga sami pritisnili, bodo prinesli tudi v
zbornico. Temu primerno bo treba tudi
ravnati z njimi.

Slabši pridejo liberalci v zbornico;
slabši po kvaliteti in po kvantiteti. Izgu-
bili so že en mandat od zadnjih. Njihovo
sedanje obnašanje, ki mu bo sledilo brez
dvoma enako obnašanje tudi v zbornici —
saj znajo eno samo pesem — bo brez dvo-
ma doseglo ta uspeh, da se prebivalstvo
še bolj s studom obrne od njih.

Kakor čujemo, pridejo na vrsto v tem
zasedanju tudi važna legislativna dela, pri
katerih bodo razne stranke lahko pokazale,
čigave interese v resnici zastopajo.

Zanimiva sodba Nemca o pruski
politiki.

Ugledni nemški katoliški časopis
»Historisch-politische Blätter« v Mona-
kovem prinaša v svojem letošnjem 8. zvez-
ku članek pod naslovom: »Začetek kon-
ca?« iz peresa nekega Jugonemca. Članek
hudo obtožuje Prusijo in njeno politiko, ki
je vso Evropo poglajala v brezkončno ob-
oroževanje, v zadnjih posledicah pa ogro-
žila obstanek Nemčije same. Tretji del
članka je posebno zanimiv in se glasi
tako-le:

»Naša bodočnost je resna v političnem
in temna v finančnem in gospodarskem
oziru. Toda bodočnost ni temna brez
vzrokov, ki leže v preteklosti, in položaj,
v katerem se nahaja narod vsled oborože-
valne tekme, ni postal resen brez gotovih
političnih vzrokov.

Stojimo pred pomnožitvijo armade v
nameravanem obsegu, da se ima v bodoče
vsak za orožje sposoben Nemec poklicati
pod orožje. To novo, silno pomnožitev je
glasom Bettmann-Hollwegovega govora z
dne 7. aprila v prvi vrsti povzročila nevar-
nost pred panslavizmom. Toda, da
je moglo Slovanstvo, da je mogla Rusija
postati taka nevarnost, — ni v zadnji vrsti
posledica zgodovinskih poli-
tičnih grehov — nemških vla-
sti ali oblastnikov. Kratko-
vidno se je razdelila in uni-
čila Poljska, severno predzidje proti
carski državi; in da je postal politični
velegreh razdelitve poljske države
močnejši, je predvsem zasluha pro-
slavljane politike kralja Fri-
derika II. Ista pruska politika
je pozneje oslabila Avstrijo —
južno predzidje proti vzhodnemu barbar-
stvu, ko ji je leta 1859. odrekla dolžno
podporo, jo leta 1866. zapodila iz Nemčije
in s porazom, ki ji ga je pripravila pri Sa-
dowu, indirektno povzdignila dr-
žnost in pohlepnost avstrij-
skega notranjega sovražnika:
mažarstva, ki je svoj dolgozasledo-
vani cilj, nesrečni dualizem, takoj
prihodnje leto, to je leta 1867., dosegel.
K zunanj in notranji oslavitvi Avstrije se
je kot nadaljno ojačenje političnega slo-
vanstva pridružil še zmotno raz-
umevanje in kratkovidno ravn-
nanje Bismarckovo v balkan-
skem in orientalskem vpra-
šanju. Kanclerjeva beseda o »kosteh
pomerijanskega grenadirja« še danes ni
pozabljena. K temu je prišla končno Ru-

som prijazna, nepojmljiva po-
litika istega kanclerja, politika
stalnega popuščanja nasproti zahtevam in
brezbrižnostim moskovičarstva, kakršne
sicer od politika iz »krvi in železa« nismo
bili vajeni. Leta 1888. je pisal Ferdinand
Knie: »Skoro štirideset let že razvija
mož iz krvi in železa skoro nerazločljivo
politiko nasproti Rusiji. Vedno si je z naj-
večjo vnetostjo prizadeval s svetom in
dejanjem skrbeti za to, da je vsaka prilo-
žnost, zavrniti rusko objestnost v primerne
meje, — ne le ostala neporabljena, marveč
se je morala izprevreči v novo okrepitev
in ojačenje ruskega velikana. In ako »ruska
nevarnost« danes gigantsko stoji pred
nami, ako je rusko-francoska
koalicija več kakor bavbar, s katerim
se straši otroke, potem imamo to zahvaliti
edinole in samo rusofilski delavnosti
kneza Bismarcka.« (Die »rubiſche Gefahr«.
Schattenbilder. Paderborn 1888.)

Oboroževalna tekma evropskih naro-
dov je, čeprav ne izključno, pa vendar v
prvi vrsti posledica ekspanziv-
ne pruske politike. (»Današnja ob-
oroževanja so postala potrebna šele vsled
nekdanje pruske vojne politike, ko je pre-
strašena Evropa videla, da se še tako ob-
vezne pogodbe, celó med evropsko in nem-
ško državo družino, raztope, kakor hitro
je na kaki strani resnična vojaška premoč.
Pruske vojne so šele Evropo pravzaprav
poklicale pod orožje in konsekvence teh
vojn bo Evropo toliko časa pod orožjem
držala in jo k vedno novemu in zvišanemu
oboroževanju priganjala, dokler nemška
država ne bo izvojevala odločilne zmage,
t. j. zmage, ki bo nasprotnika ne le osla-
bila, marveč ga enkrat za vselej zbrisala iz
imenika velesil — ali pa z nasprotnikovimi
besedami: dokler se nemška država zopet
ne razdruži. Tako je stanje stvari, če se
trezno preudari.« [»Hist.-pol. Bl.« Zvezek
147., str. 131.]

Ta odkrita beseda danes najbrže ne
bo prijetno zvenela v ušesih mlade Nem-
čije, posebno ne tistemu delu, ki vedno
kadi uspehu, ne da bi se zavedal posledic;
toda zgodovinske resnice se malo ozirajo
na trenutna čustva in oportunistične po-
misleke. Prusija je od srede 19. stoletja
svojo armado neprestano ojačevala in
zdavnaj že pripravila dvoboj, ki se je vršil
leta 1866., kateremu je morala — zlasti z
ozirom na prejšnje dogovore Bismarckove
s francoskim cesarjem — slediti vojna leta
1870./71. Nadaljna posledica uspeha leta
1866. je bila, da se je začela vzbujati ruska
nezaupnost; in posledica francoskega po-
raza je bila, da se je Francija, ki je še leta
1867. zmanjšala svojo armado, zvezala z

LISTEK.

Naš beg pred Turki.

Piše Ivan Bonev, župnik v Ak-Bunarju.

Odrin vznemirjen.

Moja župnija Ak-Bunar je oddaljena
kake tri ure severovzhodno od Odrina.

Lansko jesen sem bil priča prvih spo-
padov naših prejšnjih gospodarjev Turkov
z bulgarskimi četami; pet dolgih mesecev
sem gledal naporno obleganje Odrina prav
od blizu neposredno za bulgarskimi bateri-
jami in imel na stanovanju bulgarske čes-
tnike. Bil sem prepričan, da bo v novi bul-
garski in krščanski Traciji konec mojega
trpljenja. Kar nas je nepričakovano pro-
diranje turške vojske prehitelo v naši brez-
skrbnosti.

Dne 13. julija sem odšel v Odrin, da
nakupim nekoliko stvari, ki so še potrebne
za dovršitev naše nove cerkve. Očetje
asumpcionisti v odrinskem predmestju
Kara-Agač so mi povedali, da so Turki
prestopili novo mejo Midia—Enos in da se
govori o turškem klanju in požiganju kr-
ščanskih vasi. Pa to so bile le govorice in
prebivalstvo je imelo še toliko zaupanja v
evropske velesile, da se še ni dalo posebno
vznemiriti.

Dne 14. julija sem v Odrinu opazil
neko gibanje in mnogo resno zamišljenih

obrazov. Pripovedovalo se je, da je Fo-
tiev, eden prvih bulgarskih uradnikov, na-
gloma odšel v Svilen (Mustafa-Paša) ter s
seboj odpeljal svoje pohištvo; to je zelo
vznemirilo mestni okraj Kaik, kjer je sta-
noval. Vladni arhivi so bili ponoči odpo-
slani proti stari Bulgariji in poveljniki odrin-
ske posadke je tudi že hotel odpotovati,
a ga je postajenačelnik v Kara-Agaču pre-
govoril, naj še ostane.

15. julija je prišlo uradno poročilo, da
so Turki prekorčili mejo, a se je pristav-
ljalo, da se bodo zopet umaknili nazaj.
Kljub temu vladnemu optimizmu so se
uradniške družine še vedno izseljevale in
nekateri vojaki, ki so prišli od Lile-Burgasa,
so odkrito povedali, da Turki prodirajo
proti Lozengradu in Odrinu ter da so mo-
rale bulgarske čete razstreliti most preko
Ergene, da so nekoliko zadržale turško
prodiranje.

16. julija niso imeli vladni pomirjevalni
telegrami nobenega uspeha več, ker so v
Odrin že pribežali begunci iz okolice Mal-
gare in Kešana ter pripovedovali o tur-
kem klanju in požiganju.

Odrinski Turki so se začeli že drugače
obnašati. Na turških glavah so se zopet
začeli prikazovati fesi in marsikateri Turk
si je ponosno vihal muštake ob pogledu na
bulgarske vojake. Bulgarske straže so se
podvojile; iz okoliških vasi so prihajali v
Odrin po orožje in strelivo.

Z turaj 16. julija sem odšel na brzo-

javni urad v Kara-Agaču, da bi dobil za-
nesljiva poročila. Po cestah in ob kolo-
dvoru sem videl vse polno beguncev, ki so
prišli po železnici od Uzun-Köprja. To so
bili begunci iz malgarskega in kešanskega
okraja, ki jih je turška konjenica z ognjem
in mečem pregnala iz domačih vasi. Ti
ubogi begunci so vsi zmešani tekali sem-
intja ter iskali izgubljene člane svojih dru-
žin. Beg je bil tako nepripravljen in v tolik-
kem neredu, da je bila malokatera družina
vsa skupaj. Videl sem, kako so matere jo-
kaje iskale svoje otroke od gruč do gruč,
potem pa posedale ob kolodvoru v upanju,
da njih otročiči morebiti pridejo s prihod-
njim vlakom.

Ob pogledu na te prizore se nisem mo-
gel vzdržati solz. Obrnil sem se in odšel po
cesti v Odrin. Po odrinski cesti se je že
gnetla velika množica beguncev. Tu je bilo
še več krika in joka kakor v Kara-Agaču.
Možje so mračnih obrazov stopali za po-
časnimi vozovi, na katerih je bilo naloženo
vse premoženje, kar so ga mogli rešiti.
Gori na vozovih so se pa med culami in
kotli premetavale gručice pol golih otrok;
njih nedolžna očesca so žarela veselja in
začudenja ob pogledu na veliko mesto s
stotino minaretov. Uboge nedolžne žrtve,
ki mislijo, da potujejo k prazniku!

Klanje v Bulgar-Köju.

Na glavni odrinski cesti sem zagledal
pravoslavnege popa, ki je žalostno zamiš-

ljen gledal vozove beguncev ter skrbno
nekaj iskal.

Prijazno sem ga pozdravil:

»Od kod si, dedo pop?«

»Jaz sem župnik iz vasi Bulgar-Köj
pri Malgari,« mi je odvrnil ljubeznivo.

»Gotovo nekoga pričakujete?«

»Da, čakam, da bi videl kak voz iz
moje vasi, toda vsi vozovi so iz Čop-Köja
pri Uzun-Köprju in najbrže bom moral še
dolgo čakati.«

»Pa nikar ne stoj kar na cesti; pojdi z
menoj in sediva tamle pred ono malo ka-
varno. Tam bova izpila eno kavo in pazila
na mimoidoče vozove.«

Dobri pop je sprejel moje vabilo. Vse-
dla sva se pred kavarno, naročil sem dve
časiči kave in mojemu tovarišu ponudil
tobaka. Ko si je zvil cigareto, sem na-
daljeval svoja vprašanja.

»Kaj se je pa zgodilo v vaši vasi, dedo
pop?«

»Nikar me tega ne vprašuj,« je žalost-
no vzdihnil, »to je prebridko!«

»No, vsaj ljudje so se rešili?«

»O žal, da ne,« mi je odvrnil zamolklo.

»Torej je bilo klanje . . . in tvoja dru-
žina? . . .«

Pri teh besedah je potegnil robec in
si trikrat obrisal oči; potem je šele mogel
izpregovoriti:

»Slišal sem samo glas moje popadije
(popova žena), ki je zaklicala otrokom:

Rusijo. To so zgodovinska dejstva, katerih največji prusko-nemški patriotizem in najobilnejše subvencionirano mojstrstvo za zgradbo zgodovine ne more utajiti, in katera nam pojasnjujejo izrek duhovitega nemškega protestanta Pavla de Lagarde, da je bila največja politična napaka 19. stoletja ustanovitev Male Nemčije.

Tako je tedaj posledica frideričanske in malonemške politike ta, da imamo močnejše zvezane sovražnike na vzhodu in na zapadu in da nas finančna bremena za naše oboroževanje malo da ne zaduše. »Francoska republika je odslej eden onih konj,« tako je pisal bistrovitni dr. Edgar Bauer (A. a. O., str. 55) že leta 1874., »ki vlečejo ruski voz. V tistem trenutku, ko je Evropa po vjetju Napoleona III. upala na skorajšen sporazum med Francijo in Nemčijo, je pruski državni minister hitel, da ob zrušitvi vseh prejšnjih mirovnih garancij oznanj — večni boj obeh dežel. (Pruska depeša iz Rheimsa 13. septembra 1870 na severnonemške poslanike na nevtralnih dvorih.) Prusija je narode poučila, da je odslej vsak mir le premirje, ki pripravlja »brezbožni« maščevalni napad. (Razpis iz Meauxa 16. septembra 1870.) Bismarck je povedal s suhim besedami, da na trajni mir s Francijo ne smemo misliti. (Severno-nemški razpis z dne 13. septembra.) In če je Prusija kljub temu zahtevala zagotovilo za doždevni mir (depeša iz Rheimsa z dne 13. in razpis iz Meauxa z dne 16. sept.), je bilo vendar po lastnem priznanju pruskega državnika ugotovljeno dejstvo, da taka zagotovila ne morejo za nič drugega jamčiti, nego za večnost vojnega stanja.

To vojno stanje, ki tudi brez grmenja topov ostane vladajoči zakon, je polje, na katerem rodi ruska letina.

Anglija se z Rusijo za to polje ne bo trgala.

Rusija kontinentalni sovražnik! Rusija, katere prijateljstvo do Rusije je nekda segalo do neba, se bori za gospodstvo na evropskem kopnem. In mi bomo pri tem svetovno-zgodovinskem boju, kakor vse kaže, sami. Bodočnost našega edinega zanesljivega zaveznika, Avstro-Ogrske, kateri smo leta 1866. vrata pokazali, je dvomljiva: leto 1917. bo habsburški državi, ako se medtem ne zgodi kak čudež, prineslo gospodarsko ločitev obeh državnih polovic, ki jo je omogočila lastna blazna politika, in tej ločitvi mora slediti in bo sledila tudi politična. Če nas naš boj ne privede do popolne zmage, nas bo finančno upropastil; nov premoženjski davek bo potem ravno tako nemogoč kakor nova posojila in nova davčna povišanja.

Tako bo zadnje dejanje pruske politike uspehov iz krvave drame napravilo ali veličasten prizor ali pa svetovnozgodovinsko žalost, ki bo končala z nesrečo celih ljudstev.

Tako člankar.

Nedvomno je v teh izvajanjih mnogo resnice. Na vsak način lahko iz tega posnamemo, kakšen velikanski dobiček bi imela Avstrija, ako bi stala ob strani svoje močnejše sosede Rusije!

Tržiške novice.

Tržiško dijaštvo je priredilo minulo nedeljo v prid vseslovenski podporniški dijaški akciji zabavni večer v dvorani g. Perne. Dijaki so izbornore rešili vse točke programa, obilo smeha je povzročila spevoigra »Kovačev študent«. Za vso prireditev si je stekel največ zaslug visokosoldec g. Vinko Tavčar. Predstava je bila dobro obiskana, dasi se je skoro vsa libe-

ralna slovenska gospoda odlikovala z — odsotnostjo.

V cestni odbor tržiškega sodnega okraja so bili izvoljeni sledeči gospodje: za Tržič tovarnar Franc Deu, za Sv. Ano župan Ankele, za Sv. Katarino župan Franc Zupan in Ignacij Meglič, za Križ župan Ahačič, za Kovor gostilničar in posestnik Lovro Aljancič. — Deželni odbor bo imenoval tri zastopnike v odbor.

Nemško šolo je blagoslovil po sveti maši, katero so imeli otroci te šole v cerkvi pri sv. Andreju, g. župnik ob azistenci gg. kaplanov v torek, dne 16. t. m. Pri blagoslovu je bila navzoča tudi nemška gospoda. Otroci so po končanem blagoslovu zapeli v telovadnici pred okrašenim cesarsko podobo cesarsko pesem. V to nepotrebno šolo je vpisanih 84 otrok, med temi več takih, ki so bili v slovenski šoli spoznani za nesposobne za vstop v višji razred.

Jesenjske novice.

Pri volitvi v okrajni cestni odbor sta bila izvoljena kot zastopnika občine Jesenice gg. Jožef Novak z Jesenic in Mihael Regovec s Save.

Vsled mnoge deževja se je pred kratkim utrgal velik kos skalovja v Možakli nasproti Hrušice in je z velikanskim hruščem drl v nižavo. Ker stoji ob vznožju še manjši grič, ga je vmes ležeča dolina zadržala, da ni bilo nikake nesreče.

80 zamorcev in Arabcev se je peljalo pretekli torek skozi Jesenice proti Ljubljani. Menda so igralci iz nekega cirkusa. Radovedno občinstvo je imelo z njimi veliko zabavo. Zamorci so belokožce pri odhodu prav srčno pozdravljali iz vlaka.

Vlak je skočil s tira preteklo nedeljo na jeseniškem kolodvoru, in sicer tovarnik, ki prihaja okrog osme ure zvečer iz Ljubljane. Potniki za njim prihajajočega osebnega vlaka so morali zato že pred kolodvorom pod mostom izstopiti. Čez noč so vse spravili v red, ker se druga večja nesreča ni pripetila.

Slovenska Straža ima 12. oktobra t. l. popoldne ob 3. uri svoj občni zbor na Jesenicah. Na lepi narodni praznik že sedaj opozarjamo.

Predstavo priredi jutri, 21. t. m., katoliško delavsko društvo na Savi v Delavskem domu. Upizori se ljudski igrokaz »Na Osojah« v petih dejanjih. Sodeluje društveni orkester. Vstopnina navadna. K otvoritvi letošnje sezone vabimo!

Idrijske novice.

Občinska seja je bila v nedeljo, dne 14. septembra, ob 11. uri popoldne. V cestni odbor je bil izvoljen s 17 glasovi župan Ivan Štravs, ki so ga tudi naprednjaki volili. Odborniki S. L. S. so glasovali za hotelirja Fr. Didiča, ki je dobil tako 9 glasov. Gospod notar Pegan je s tovariši protestiral, da je deželni odbor naklonil Idriji samo enega voljenega odbornika. Splošen smeh je nastal, ko je odbornik S. L. S. šaljivo pripomnil, da bo gospod notar pri bodočih volitvah gotovo pomagal S. L. S. do večine v občinskem odboru, potem bo pa morda protest že imel kaj uspeha. Sicer pa bodi pripomnjeno, da je deželni odbor jako primerno in pravilno razdelil odborniška mesta v cestnem odboru. Gotovo ne bo nobena občina ostala brez svojega zastopnika, mnogo jih pa nobena ne more imeti,

ker jih je osem, sodni okraj pa ni posebno obsežen.

Proračun za leto 1913 je imel biti srečno rešen, pa je rešitev zopet preložen. Notar je prijel delžni odbor, da ni utemlil svoje razsodbe: Predlagal je torej pritožbo na upravno sodišče. Za predlog je bilo 9 glasov, ravno toliko tudi proti. Odločil je župan, ki je glasoval za notarjev predlog. Tako bo imela občina zopet težke stroške.

Doklade naj bi se menda že za tekoče leto zopet zvišale, in sicer za 6%, je predlagal župan, če smo prav umeli. Ne vemo, če bo šlo.

Kinematograf se ponuja in bi rad našel stalno bivališče v nekdanjem gledališču. Ker je dobilo delavstvo to dvorano za zborovanja, je občinski odbor proti temu, da bi dobil ta prostor sedaj kak posestnik kinematografa.

Kupčijo — seveda dobro — bi rada napravila stavbna in kreditna druga. Na svojem svetu v Grapi je letos zgradila majhno hišico, katero je pripravljena, kakor je poročal in priporočal župan, prodati občini za 6246 K. Tako dobro bi še marsikdo rad prodal primernejšo in večjo hišo. Večina je ponudbo odklonila. Naprednjak se je pri tem znašel nad našimi odborniki, kako nedosledno da ravna. Ko se je šlo za čitalnico, so rekli, da so za delavska stanovanja, sedaj se gre za hišo z delavskim stanovanjem, so pa zoper. V občno veselje so ga hitro zavrnili, da njegova primera šepa, ker se je šlo pri čitalnici za hišo, ki se ima šele graditi, tukaj pa že stoji hiša, in če je namenjena za delavska stanovanja, naj jo zadruga kar odda delavcem v najem.

Draga živila. Odbornik Jan. Kavčič poroča, kako je čudno, da je meso povsod po okolici ceneje, v Idriji pa tako drago. Predlaga torej, naj županstvo natančneje poizve cene v okolici ter potem skliče mesarje in jim naroči, da tudi odjenjajo s ceno; če se ne vda, naj prosí posredovanja okrajnega glavarstva. Odbornik Brus podpira Kavčičev predlog z dostavkom: Če mesarji ne odjenjajo pri ceni, naj pa občina prevzame v lastni režiji preskrbovanje mesa. Predlog je obveljal.

Koncert o priliki 20letnega obstanka katol. del. družbe se je nepričakovano dobro obnesel. Radi programa nismo bili v zadregi, pač pa, da ne bi bil povoljno obiskan, ker je pred tremi tedni bil tudi koncert, a nobene gledališke predstave že dva meseca. Pa bili so vsi prostori, ne samo v dvorani, temveč tudi v postranski verandi do zadnjega zasedeni. Res smejali smo se, ko je slavnostni govornik kazal na razne težkoče pri ustanovitvi katol. del. družbe, ker je bilo v pravilih, da bo na socialnem polju delovala in niso hoteli potrditi pravil. Menili so, kaka nevarnost preti v tem ne samo Idriji, morda celo Avstriji. A radi tega ni nobena na slabšem, pač pa današnji koncert kaže, kaj je družba storila v 20 letih svojega obstanka. Kje bi mogli zunaj Ljubljane prirediti z domačimi močmi tako dovršen koncert! Zato naj družba še naprej uspeva!

Razne stvari.

Nevarne japonske igrače. Preiskava je dognala, da so različne japonske igrače za otroke močno z arsenikom prepojene. So torej nevarne za zdravje.

Kanal med Vislo in Dnjeprom name-rava zgraditi Rusija; ženeirji že izdelujejo načrte. Kanal bi vezal Varšavo z Drohiczynom in ruske vodne ceste bi imele tako direktno zvezo z Odrom, Elbo in Renom. Kanal bo imel 30 zatvornic, celo delo pa bo stalo 80 milijonov rubljev.

Godčevo maščevanje. Bogati kmet Magdalen v varšavski okolici je prisilil svojo hčer, ki se je bila obljubila vaškemu godcu, da se je poročila z nekim bogatim sosedom. Na svatbi je godel zavrnjeni godec. Med veselim hrupom sta se godec in nevesta izmuznili iz hiše. Kmalu nato je v hiši izbruhnil požar in na pogorišču so kasneje našli zgoreno godčevo truplo. Nevesta se je nato vtopila v bližnjem ribniku.

Avtomobil za meteorološki višinska opazovanja je glasom francoskih listov iznašel francoski stotnik Saceoney, ki je znan po svojih strelnih zmajah. Avtomobil je opremljen z vsemi meteorološkimi instrumenti in brezžično brzojavno napravo. Novi avtomobil je važen zlasti za aeronautiko in aviatiko, ker bo mogoče dognati vetrovne razmere v višavah, kar na navadnih meteoroloških postajah ni mogoče.

Zopet nesreča z vojaškim letalom. Na vojaškem letališču pri Monakovem je iz precejšnje višine padlo na tla vojaško letalo z dvema častnikoma. Aparat se je razbil, častnika sta težko ranjena.

Streljanje iz avtomobilov. V New-Yorku sta se na Broadwayu te dni srečala dva avtomobila; iz obeh so začeli drug na drugega streljati iz revolverjev, o čemer je bilo več oseb ranjenih. Avtomobila sta nato ušla.

Tatinski železniški natak. Na potu iz Lvova v Zloczow je bila trgovcu Karpierju v železniškem spalnem vozu ukradena listnica z 18.000 K. Kot storilca so izsledili natakarja v spalnem vozu, Huettmanna, ker je izdajal veliko denarja. Ukradeno vsoto so našli pri njem še domalega vsota.

Prijet ruski špijon. V Krakovu so zaprli bivšega gimnazijca Krčka, ki je v Avstriji in Prusiji vohunil za Rusijo. Zasačili so ga v trenutku, ko je hotel iz vojašnice ukrasti strojno puško. Pri njem so našli natančna navodila za vohunjenje v trdnjavah.

Pošto ogoljufal. V Brodju so aretirali bivšega poštnega uradnika Kelsena, ki je bil s ponarejeno pošto nakaznico dvignil 13.000 K in pobegnil.

Bulgarski dijaki proti Čehom. Bulgarski dijaki in dijakine, ki študirajo na Češkem, so v »Večerni Pošti« objavili oklic na bulgarski narod, v katerem opozarjajo, kako neprijateljsko so se Čehi v zadnji balkanski vojni obnašali nasproti Bulgarom, ko so češki listi izključno v Srbom prijaznem duhu poročali. Bulgari naj si to zapomnijo in se po tem ravna.

Velika poneverba pri nemškem parobrodnem podjetju. Dognalo se je, da sta nadzornik Sibber in predstojnik urada Stehr pri parobrodni družbi Hamburg — Južna Amerika tekom let poneverila nad en milijon mark. Plen sta delila z ladijskimi častniki, ki so jima pri goljufiji pomagali. Preiskava se je uvedla proti 80 osebam; med njimi je več kapitanov, častnikov in drugih uslužbencev.

Največji hotel na svetu zgrade na Broadwayu v New Yorku. V hotelu bo

Bežite! Skrite se! — potem jih nisem več videl in jih morebiti ne bom nikoli več.

Torej so bašibozuki vdrl v vas?

Kaj govoriš o bašibozukih! Še sence bašibozukov ni bilo zraven. Pravi redni turški vojaki so razdeljali našo vas. Vojaki so bili, pravi vojaki.

V tem trenutku nama je kavarnar prinesel dve mali čašici kave. Nastal je kratak molk. Moj tovariš je v par požirkih posrebral vročo kavo, si z roko obrisal brke, potem pa ponavljal svojo trditve: »Da, brate, pravi vojaki so bili s svojimi častniki. To boš že še videl, ko ti povem celo žalostno zgodbo.«

S pogledom, vedno uprtim v dolgo enakomerno vrsto vozov je bedni pop nadaljeval svojo povest.

V Bulgar-Köju smo sicer slišali o turških grozovitostih v Rodostu, toda tolažili smo se z mislijo, da je naša vas tostran nove meje, torej v Bulgariji. Bulgarske oblasti so nam vedno zatirjevale, da smo varni in da bodo velesile že poskrbele, da se bo spoštovala londonska mirovna pogodba.

Kakšno je bilo torej naše presenečenje, ko smo 15. julija zvečer naenkrat zagledali kakih šest- ali sedemsto turških konjenikov, ki so vdrl v našo vas; njih častniki so se nastanili v vaških krčmah. Ko smo prestali prvi strah, so se zbrali vaški poglavarji in se šli predstaviti turškemu poveljniku.

Turški častnik nas je prijazno sprejel in nam na naša vprašanja s prijaznim na-

smehom odgovoril: »Nikar se ne bojte, dobri ljudje, in povejte vaščanom, naj se nikar nič ne bojijo. Mi smo le prišli, da se prepričamo, če bo vas potegnili z Bulgarijo ali s Turčijo. Jutri zjutraj odidemo. Nocoj pa preskrbite ovsu za konje in živeža za vojake.«

Vse to nam je povedal tako vladno in nas odslavljal tako dobrohotno, da smo bili popolnoma potolaženi. Izvršili smo, kar je naročil turški poveljnik; potem so pa vsi vaščani odšli v svoje hiše in zaspali. Ponoči so pa prišle še druge turške čete, ki so z dvojno vrsto vajakov obkrožile našo vas. Ob svitu naslednjega dne so vaščani gnali svojo goved, svoje svinje in ovce na veliki prostor sredi vasi, kjer so že čakali skupni vaški pastirji, da živino odžene na pašo. Čreda za čredo je odšla na pašo.

Kmalu so se vrnili prvi pastirji in preplašeni pripovedovali, da so jim črede zajeli turški vojaki, ki taborijo okoli vasi.

Še enkrat sem se posvetoval z vaškimi glavarji. Šli smo k poveljniku turške kavalrije in ta nam je mirno odgovoril, da ni nič hudega; vojaki potrebujejo mesa in nam bodo živino gotovo plačali. Prosili smo ga, naj ukaže, da nam pustijo vsaj naše vole, ki jih potrebujemo za delo. Ko smo še govorili, so se z vseh strani začeli razlegati ostri kriki naših vaščanov. Ne da bi čakali odgovora, smo hiteli venkaj in videli, kako so možje bežali na vse strani in kako so se žene borile, da bi ušle nasilnim vojakom.

Naglo sem tekla proti moji hiši. Med potjo sem videl, kako so vojaki s puškami kopiti in bajoneti obdelavali mojega ubogelega soseda Antona. Hitel sem dalje in zaslišal mojo ženo, ki je klicala otrokom: »Bežite, skrijte se!«

Videl sem, da je skrajna nevarnost in tekla prosit turškega poveljnika pomoči. S solzami smo ga prosili, naj ustavi nerednost. Stopil je par korakov z nami. Ko je pa zaslišal obupne vzklike žen in otrok, je dal z roko povelje, naj mu pripeljejo konja, se obrnil še enkrat proti nam, rekoč: »To delajo pešci, ki niso pod mojo oblastjo; obrnite se na njihovega poveljnika.« Po teh besedah je skočil na konja in na čelu konjenikov zdiral iz vasi.

Obstali smo kakor okamenjeni, potem pa zbežali vsak v svoji smeri. Jaz sem se obrnil proti bližnjemu gozdu, da bi se tam skrill. Skakal sem preko mej in bežal skozi trnje, da sem bil ves krvav. Za seboj sem slišal pokanje pušk, a nisem bil zadet. Srečno sem dosegel gozd in ves onemogel kakor mrtev padel na tla. Iz vasi so se slišali vedno strašnejši obupni klici in hitrejša pokanje pušk. Ko sem se nekoliko oddahnil, sem se ozrl nazaj v našo vas. Strašen pogled! Na raznih straneh se je dvigal črn dim in ogenj. Skupine turških vajakov so tekale po ulicah, drugi so vdrl v hiše. Videl sem, kako so vojaki lovili pol gole žene. Slišal sem stokanje, kričanje in prošnje nesrečnih žrtev: »Bože! ... Majko! ... O joj, joj! ...« Potem so pa glasneje začele pokati puške. Vojaki okoli vasi so še tes-

neje obkolili vas in postrelili vse, ki so poskušali zbežati.

Pol ure sem še čakal v grmovju v upanju, da se mi pridruži še kak begunec iz naše vasi. Pa zastoj. Potem sem bežal dalje skozi gozd in zavil proti Uzun-Köprü. Med potjo sem se skrival v grmovju; kjer je bila pot bolj odprta, tam sem naglo bežal. Celo pot sem slišal streljanje turških pušk in krike nedolžnih žrtev; od vseh strani se je valil dim požarov. V cellem malgarskem okrožju ni ostalo niti eno selo in težko, če se je rešil kdo izmed onih, ki so bili tako nespametni, da so doma čakali Turke.

O moja nesrečna žena in moji dragi otroci, kje ste? S tem žalostnim vzdihom je nesrečni pop končal svojo zgodbo.

Bil sem globoko ginjen. Tolažil sem svojega spremljevalca in mu hotel razveseliti oko vsaj še z enim žarkom upanja. Predlagal sem, da greva po mestu iskat begunce iz Bulgar-Köja. Dve uri sva hodila po odrinskih trgih in cestah. Našla sva nekoliko kmetov, ki so se skoraj čudežno rešili iz Bulgar-Köja. A nobeden ni vedel ničesar o popovi družini.

O uboga moja žena, moji dragi otroci, nikoli več vas ne bom videl! je obupno vzdihoval nesrečni pop.

Naposled sem se moral ločiti od netolažnega popa in se pripraviti za odhod v Ak-Bunar. (Dalje.)

1800 sob za goste. Stavba bo imela 24 nadstropij in bo stala 50 milj. mark. V hotelu bodo turška kopališča, brivnice itd. Kuhinja bo 70 m dolga in 40 m široka. Skoro vsaka soba bo imela lastno kopalnico. Hotel bo dograjen in opremljen v 15 mesecih in se otvori na Silvestrov večer 1915.

Balkanski dogodki.

TURŠKO-BULGARSKA POGAJANJA.

Carigrad, 19. septembra. Mirovni zapisnik med Bulgari in Turki določa, da se dovoli mohamedancem v pokrajini, ki jih Turki Bulgarom odstopijo, štiriletna doba, v kateri se smejo izseliti in prodati svoja posestva. Ta čas ostanejo mohamedanci turški podaniki. Bulgarski delegati so tudi sprejeli turški predlog o pravicah mohamedanskih občin. Tudi vakufsko vprašanje se je načelno rešilo.

PRED REVOLUCIJO V BULGARIJI?

Belgrad, 19. septembra. Iz Sofije se poroča, da se pripravlja revolucija in da zato nameravajo vsi poslaniki in konzuli Bulgarijo zapustiti. Francoski poslanik je Sofijo baje že zapustil. Sodi se, da dela Rusija na to, da bi Bulgari cara Ferdinanda iz dežele odslovili. Peterburško »Novo Vreme« se je namreč pred dnevi čudilo, zakaj da Bulgari ne postopajo s Ferdinandom tako, kakor so z Battenberžanom. V Sofiji in v Plovdivu so bile že velike demonstracije, bulgarsko časopisje zelo grozeče piše. Dvomijo, da bi mogla policija preprečiti s silo revolucijo, ki je proti carju Ferdinandu naperjena.

ALBANSKI VPADI V SRBIJO.

Belgrad, 19. septembra. Belgrajski listi poročajo, da so Albanci v srbske in črnogorske obmejne kraje zadnje čase osemindesetkrat vdrl. Oficielno se priznava, da je položaj ob srbsko-črnogorski-albanski meji zelo resen. Vladna »Samouprava« izjavlja, da bo Srbija glede na arnavtske napade posadke ob albanski meji pomnožila. Nadalje se s poučene srbske strani izjavlja, da so arnavtski vpadi aranžirani. Odpor Arnavtov proti Srbom bi bil smislen ob vojski z Bulgarijo, zdaj pa more povzročiti le tesnejšo spojitve Črnogore s — Srbijo. Če ne bodo dali Arnavti miru, je Srbija odločena, da bodo Albanci vso njeno silo čutili. Bodoči boj Srbov z arnavtskimi izživaci radi arnavtskih zvez z vesilami ne bo lokaliziran in bo dovedel do trdne združitve Srbije s Črnogoro. Izključeno pa ni, da dovedejo novi konflikti med Srbi in Arnavti tudi do novih konfliktov med evropskimi državami.

PAŠIĆ V PARIZU. — SRBSKO POSOJLO.

Pariz, 19. septembra. Pašić pride danes ali jutri v Pariz. Tukajšnji finančni krogi se pripravljajo na novo posojilo Srbiji. Pašić ostane v Parizu več dni, nato pa odpotuje v Biaric in v San Sebastian.

KOLERA V SRBIJI.

Belgrad, 19. septembra. Odkar je kolera v Srbiji izbruhnila, je na njej v celi Srbiji obolelo 1035 oseb, med njimi jih je 194 umrlo.

Mohorjani! Ob sprejemu družbenih knjig darujte po desetinki »Slovenski Straži«!

SAMOMOR PRINCESINJE SOFIJE SACHSEN-WEIMAR.

Heidelberg, 19. septembra. Truplo princesinje Sofije so tu na mrtvaški oder položili. V soboto jo bodo v tukajšnjem krematoriju sežgali. Oficielno vzroka smrti še nočejo pojasniti, a odločno se trdi, da se je princesinja včeraj ob 6. zjutraj ustrelila, ker so se delale ovire njeni poroki z dr. Hansom pl. Bleichröderjem. Njen oče se je poroki pred vsem zato upiral, ker je ded zahteval, da se mora princesinja pred poroko odpovedati vsem naslovom in častem. Starši princesinje načelno poroki niso nasprotovali, a oče je moral svoje dovoljenje odkloniti, ker dobiva apanažo od velikega vojvode kot šefa dinastije. Dr. Bleichröder je takoj odpotoval iz Heringdorfa v Heidelberg, ker je bil z rajnico skrivaj zaročen in ker sta s princesinjo upala, da bo mogoče ovire zakonu odstraniti.

Monakovo, 19. septembra. Tukajšnji krogi, ki so v zvezi z dvorom, trde, da samomor princesinje Sofije Sachsen-Weimar ni v zvezi z zaroko z baronom Bleichröderjem, marveč z razmerjem, ki ga je imela princesinja z nekim častnikom posadke v Heidelbergu.

Heidelberg, 19. septembra. Truplo rajne princesinje je našla včeraj zjutraj neka francoska sobarica, ki je vsa prestrašena o samomoru staršem princesinje poročala. K mrliču razen sorodnikov niso nikogar pustili.

Heidelberg, 19. septembra. Zvečer, predno se je princesinja usmrtila, so jo videli izprehajati se z njenim bratom na cesti in so opazili, da je bil razgovor zelo razburljiv. Zdi se, da je princesinja že več časa mislila na samomor in da se je nanj skrbno pripravila. Ko je nedavno na Tirolskem ponesrečil avtomobil, s katerim se je vozila, ne da bi bil kdo poškodovan, je obžalovala, ker se ni ob avtomobilski nezgodi ubila.

BOJ ZA MILIJONE. — OD VLADE PODPIRANA »AVSTRO-AMERICANA« PROTI AVSTRIJSKEMU TRGOVINSKEMU MINISTRSTVU.

Dunaj, 19. septembra. »Neue Ztg.« zopet ostro napada »Avstro-Americano«. »Pool«, v katerem so pod vodstvom hamburškega juda Ballinga združene paroplovne družbe »Hamburg-Amerika Line«, »Norddeutscher Lloyd«, »Red Star«, »Nas« in »Avstro-Americana«, se najostreje bori proti intencijam avstrijskega trgovinskega ministrstva. Naša vlada je svojčas nameravala dati naši pomorski politiki drugo smer. Za povečanje tržaškega pristanišča in za turško železnico se je izdalo nad tisoč milijonov kron, da se avstrijska pomorska trgovina ojači. Napredek Trsta bi pa oškodoval »Pool« in zato je pričel boj proti našemu trgovinskemu ministrstvu. V Trstu se je v tem boju najbolj odlikovala »Avstro-Americana«, podružnica »Poola«, dasi jo vlada vsako leto s 4.000.000 kron podpira. Večino akcij »Avstro-Americane« imata v rokah družbi »Hamburg-Amerika Linie« in »Norddeutscher Lloyd«, ki sta zagotovili »Avstro-Americani« 4% obrestovanje akcijske glavnice in 4% severno-ameriških izseljencev. Od leta 1876. se je izselilo v Severno Ameriko nad tri in pol milijona avstrijskih državljanov, skoraj 2.500.000, 70%, se je vozilo skozi nemška pristanišča, pod domačo zasta-

vo se je pa približno le 300.000 izseljencev (3%) vozilo. Vsako leto so hamburški judje zaslužili po avstrijskih izseljencih malo vsotico 128.000.000 kron, nemške železnice pa zaslužijo po naših izseljencih vsako leto do 100.000.000 mark! Vloga »Avstro-Americane« res ni lepa.

TELEFONSKA ZVEZA DUNAJ—BUKAREŠT.

Dunaj, 19. septembra. Novo telefonsko progo Bukarešt—Černovice, oziroma Bukarešt—Dunaj, so danes preizkusili. Izkušnja je dobro izpadla. Novo progo izkoče najbrže te dni promet. Z Dunajem bosta po novi progi zvezani tudi pristanišči Braila in Küstendil.

MEDNARODNA KONFERENCA ZA DELAVSKO VARSTVO.

Genf, 19. septembra. Komisija je sklenila predlagati plenu, naj se uvede za ženske in mladoletne delavce do 16. leta načeloma deseturno delo. Nočno delo se prepove vsem mladoletnim delavcem.

STRANKARSKI SHOD NEMŠKE SOCIALNE DEMOKRACIJE.

Jena, 19. septembra. Danes so nadaljevali razpravo o stališču socialnodemokratskih poslancev glede na brambno predlogo. Posl. Südekum je grajal sedanjí zistem, po katerem se ne sme noben vojak in noben groš armadi dovoliti. Izjavil je, da mora socialnodemokratska stranka pred vsem za to skrbeti, da izposluje delavcem kolikor mogoče veliko ugodnosti. V Südekumovem zmislu so večinoma vsi poslanci govorili, le nekaj govornikov, med njimi znana Roza Luxemburg, je očitala državnim poslancem, da so kršili načela stranke. Končno so postopanje državnih poslancev odobrili.

STAVKA NA ANGLEŠKEM.

London, 19. septembra. V Manchestru počiva vse delo. V pristanišču stavka 5000 delavcev. V stavko uslužbencev omnibusov v Londonu se je vmešalo trgovinsko ministrstvo, ki predlaga, da naj obe stranki imenujeta zastopnike za pogajanja v ponedeljek. Uslužbenci so izjavili, da so med tem časom zopet voljni delati.

PATRIARH BOGDANOVIĆ ŽRTEV OGRSKE POLITIKE?

Belgrad, 19. septembra. Tu se splošno trdi, da si je karlovški patriarh Bogdanović zato vzel življenje, ker ga je ogrska vlada z vsemi sredstvi silila, naj bi privolil v popolno uničenje srbske cerkvene avtonomije in ustanovitev nove ogrsko-srbske cerkve, česar pa ni ne mogel, ne hotel, ker bi bil s tem srbski narod naravnost izdal. Značilno je, da se v Belgradu govori, da se patriarh sploh ni usmrtil, ampak da so ga kam spravili. Ogrski ministrski tajnik Joanović se je takoj po aferi podal v Karlovac, da zapleni korespondenco med patriarhom in ogrsko vlado.

BANKA TATOV.

Berolin, 19. septembra. »Berliner Tageblatt« poroča iz Peterburga: V Bakuu so v hiši znanega milijonarja Nagieva izsledili pravo banko, namenjeno tatovom. Banka je posojevala na ukradeni blago, ga pod ceno kupovala in naprej prodajala. Klienti te čedne banke so bili izključno tatovi in pustolovci. Enega ravnatelja te banke so zaprli; drugega pa še policija

išče. Med akcionarji te banke je bilo več hudodelcev, ki jih radi umorov že dolgo iščejo.

Štajerske novice.

Štajerski deželni zbor. Kakor je posneti iz časopisja in tudi zasebnih pogovorov raznih politikov, se vrše te dni pogajanja za delamožnost štajerskega deželnega zbora. Kakor pišejo graški listi, bo baje »Slovenski klub« v kratkem podal vladi svoje natančne pogoje. Sodi se pa splošno, da do delamožnosti skoro gotovo ne bo prišlo, ker slovenski poslanci ne bodo tako kratkovidni, da bi osobito samo na željo liberalnega učiteljstva in uradništva popustili orožje obstrukcije za kako visoko ceno. Iz razprav deželnega finančnega referenta dr. Kaana v graški »Tagespost« je posneti, da stoji dežela vsled slabega gospodarstva in nemške trmoglavosti pred hudim gospodarskim in finančnim polomom. Naloga slovenskih poslancev pa ni pomagati Nemcem iz zagate. Brez koncediranja najvažnejših zahtev od strani nemške večine deželnega zbora ne bo.

Š Lov na divjo zver v zahodnoštajerskih planinah se izvršuje te dni z vso energijo. Včeraj, 19. t. m., se je vršil zopet velik lov. Sodelujejo tudi orožniki, katerih je na Stubalpi sedaj razpostavljenih pri vsaki postaji po tri več. Deželno orožniško poveljstvo je odredilo, da se začasno nastavi pet novih orožniških ekspozitur. S Koroške je v okrožje Stubalpe poslanih 20 orožnikov na pomoč zoper divjo zver, ki sedaj vsak dan na drugem kraju raztrga kako žival. Kmetje se za lov ne brigajo posebno in če kje zver kako žival raztrga, tudi dogodka takoj ne naznanijo.

Glasom poročila lovskega strokovnjaka »Grazer Volksblatta« je gotovo, da se nahaja v gorovju več volkov, o zveri mačjega plemena pa so mnenja različna. Znanj afriški lovec Bronsart von Schellendorf naj bi bila leopard z mladičem, polkovnik Spieß jo ima za pumo, drugi za mlado levino. Strokovnjak »Grazer Volksblatta« pa je prepričan, da gre za le v a. To sklepa prvič iz las, ki jih je našel na mestu, kjer je zver raztrgala neko govedo. Dolgi, lišasti lasje in fina temeljna voljnata dlaka, ki jih je našel, so namreč le lastne levovi grivi. Drugič je zver 240 kg težko govedo dolgo pot nesla in skoro celo četrtino požrla; pri drugi, enako težki govedi, se je konstatiralo, da jo je zver nesla preko 150 cm visoke ograje. Nadalje se iz ugrizljavega pozna, da stoje končniki zveri 10 cm narazen, kar je k večjemu pri levu mogoče. Tace so široke 13 cm. Lev mora biti najmanj 3 leta star. S šrotom se seve taki živali ne sme blizu, pa tudi s kroglo ne sme en sam lovec nadenj. Najmanj se ga morata lotiti dva, in sicer z moderno velikokalibrsko večrepitirsko eksprespuško in močnimi noži.

Š Shod posavske mladine v Brežicah bo prihodnje nedeljo gotovo zelo dobro obiskan, kakor je posneti po glasovih, ki dohajajo. Kot slavnostni govornik nastopi g. dr. Veble iz Celja.

Š Celjski narodni veletržec g. Anton Kolenc je obhajal dne 15. septembra 20. letnico, kar se je naselil v Celju. G. Anton Kolenc je z nič začel. Rojak je z Ljubnega

Čeularska konkurenca.

»Peter Kozina & Komp., tovarna čevlev v Trzinu.« Tu so velikanski plakati, ke sa naše leberalne žurnaliste prou čist zbeležtrah. Tku t pa pihaja dan na dan, kokr gadi in kar farbe spreminaja ud same jeze.

»Ud kod pa pride ta jeza? Za kua tak zabaulajne čez dumača industrija? Čeuli sa se ja že ud nekdi delal u Trzin, sam de sa mel fabrike Nemci u rukah!« puprašval sa me susedi, ke sa bral u leberalnih listeh ta vik in krik. »Tud u Iblan se predajaja čeuli sturjen, fabrišk, sam de sa te čeuli nemšk izdelk; in vnder se ni uglasu še nekol nubeden leberaln časnk in uzmerju jude, de delaja iblanskem čeularjem škoda. Le pu-

glejma pu mest naukul, pa uma vidl u usak ul ta nar mn enga tacga, ke čeule predaja, pa tud pu dva, pu tri. Tega mi na zastopma, Pepe. Puvej nam vnder ti, kua je leberalne časanke tku zjezl pr te fabrk! Pametn člouk more ja iz veselam pudraut usak veči dumač pudjetje; sej na Krajskem sa du zdej tku sam Nemci pužeral kruh izpred ust našeh ubrtniku. Puglejma Kropa! Kuku je Kropa cvetela prejšnje čase, ke sa se še tam izdelval žebli. Pa ja dons puglejma! Udka na Jesenicah nemška družba žebli fabricira, je pršla cela Kropa na psa. Hiš je že skorj puluvica zapešeneh in razpadle. A se je še kerkat kašn leberalc putegnu za Kropčane in uzmerju jeseniška nemška družba zavle tega, ke je Kropčanem udžrla za use večne čase zaslužek, kruh? Guvor, Pepe! Ti, ke se na pulitka zastopeš, morš use vedet. Kdur je du zdej kepvou sturjene čeule, jh u kepvou tud ud zdej naprej; kdur s jih je pa pustu du zdej umert pr čeulari, pustu s jh u tud zanaprej, pa če deset Kuzinatu predaja čeule u Iblan. Razloček je le ta, de kdur je kepvou du zdej sturjene čeule, jh je kepvou juduske in judem dau zaslužek, ud zdej zanaprej pa, ke uma mel dumač izdelk, dobr izdelk, u kepvou pa ta dumač izdelk in pudpiru dumača industrija. Sevede, kdur ma značaj in se kej uzira na tist: Soj k sojem. Iz Kuzinatuva tuvarna čeulu je nastala u resnie konkurenca tujmu blage, ne pa čeularjem. Pa puvej, Pepe, če tu ni res!»

Tku sa tišal susedi u mene in me na use viže mrcvarl, de nej jm puvem, za kua sa leberaln žurnalisti tku hedi na Kuzinatu in negava tuvarna čeulu.

»Lub moj! Jest se na čeule prou za prou na zastopm dost. Trgat jh znam, kokr vi; de b jh znou pa nardet, tu pa še za mislt ni; scer pa prau že pregovar, de čeule sod nej le kupitar.«

»A tku! Tok ti se zatu nečeš u čeule utikat, ke nis čeular! Tu je scer lepu ud tebe; al za kua se pa pol leberaln žurnalisti utikaja u čeule? Sej mende tud nisa čeulari.«

»Tu je pa spet druga reč! Leberaln žurnalisti res nisa izučen čeulari, al čeule, prave hribuske škorne vam pa delaja bl na debel, kokr usaka fabrika. Vite, in tu jih jezi. Du zdej sa mel leberaln žurnalisti med Slovencem monopol za izdelvajne škornu, zdej pride pa kar naenkrat en Kuzina, pa jm začne umes fušat. A se ni tu za jezit! Nemške tuvarne za čeule jm nisa ble tku navarne kar se konkurenca am tiče; sej leberalcj sa znan že ud nekdi, de velik držaja na naš gest! »Svoji k svojim!« In tud na morja drgač; sej jm je dau sam nbn vuditel, gspud dohtar Taučar lep zgled, ke je pustu soje spise natiskat pr— Bamberge. Astn nemške tuvarne za čeule za sluvenske leberalne žurnaliste na prideja nč u pušteu. Al Kuzina, ta je pa navarn. On je dumač člouk, dumačem lđem daje zaslužka in tku naprej, in kua čja nardet leberaln žurnalisti, če se lde sčasama naveličaja leberalnih škornu, pukažaja

leberalnem časupisem fige in začneja raj pudpirat Kuzinata in kepujeja negave izdelke? Nč mu na morja prou za prou. Blagu dobr, bulš ket blagu leberalnih časnk, naš člouk je tud, kokr sm reku. Astn, nubenga uzroka nima, ja, de b ga mogl zase izkuristet. Zatu je ta jeza in puskusajne, de b že u kal zatrl dumač pudjetje.«

»Ja, pa se čeulari prtružujeja; naš iblansk čeulari.«

»Ki se prtružujeja?«

»I, u leberalnih časupisih. A nis nč brau? Sej vnder usak dan prneseja leberaln časupise cele kače-ruputače, ke jh čeulari not dajeja.«

»Če mate u misleh tiste čeularje, ke znaja na pupiri čeule delat, mate prou; če pa mislte ta prave čeularje, tiste, ke delaja res čeule iz usna, se pa motte. Le pumistite, lde boži: tist čeulari, ke delaja čeule za na noge ubut, tist se na utegneja ukvarjat iz pisajmam, ampak delaja tu ud česar se ževeja. Pisajne jm pa nč na nese. Čeular pa, ke se iz pisajnam glava bel, tak pa za druh del tku nj in mu more bt use en, če še tulk tuvarn začne u Iblan čeule predajat. Nekar na verjemite, de b se res čeulari pu leberalnih časupisih prtružval. Tu je ket pet krau za en groš.«

»Tu na morš guvort. Konkurenca jh murde le tku grize, de sa se začel uglašat in prtružvat.«

»Nekar na verjemite. Če b blu tu res, b se mogl že zdauni začet prtružvat; že tekat, ke sa se začel u Iblan soloh

v Savinjski dolini. Kot mlad dečko je šel brez groša po svetu, a vsled svoje marljivosti, poštenosti in podvzetnosti se je tekom 20 let povzpел do ugleda in do velikega premoženja. Glede varčnosti in podjetnosti naj bi bil g. Kolenc vzor in zgled vsem našim obrtnikom in trgovcem. Tudi svojega slovenskega rodu se ni nikoli sramoval pokazati. Že večkrat so ga celjski nemškutarji preganjali, a se je vedno srečno izkopal. Tudi v političnem oziru je vedel g. Kolenc kljub znanim celjskim razmeram pokazati kolikor toliko svojo nepristranost. Vrlemu voditelju celjskih slovenskih trgovcev kličemo: Še večkrat po dvajset let!

Š Velik naliv z viharjem in točo je bil v petek, dne 19. t. m. zvečer v Mariboru in okolici. Toča je padala med hudim nalivom in viharjem in je gotovo napravila, posebno v vinogradih, ki so tako lepo kazali, obilo škode.

Š Šmartin pri Slovenjgradcu. Pretečno nedeljo je priredilo tukajšnje »Kmetijsko bralno društvo« igró: »V tem znamenju boš zmagal«, ki je jako lepo uspela. Na občno željo se bo igra prihodnjo nedeljo, 21. t. m., ponovila ob pol 4. uri s prihodom vlaka iz Celja, in sicer v ravnostnih prostorih na prostem g. Ivana Šotl, gostilničarja, par minut od železniške postaje Turiška ves. K obilni udeležbi vabi odbor tudi daljne goste, kakor iz Koroškega, iz Črneč, iz Dravograda, nadalje iz Vuzenice, Mute, Remšnika, Marenberga, kakor tudi šostanjskega okraja, iz Št. Florijana, Vitanja itd.

Koroške novice.

k Izpred porote. Pred celovškim porotnim sodiščem ej bil obsojen zaradi rop in javnega nasilstva 26 let stari dninar Jakob Popotnik, ki je v Beljaku popival z drvarjem Francem Petričem in ga ponoči na poti proti domu napadel in oropal delavske knjižice, v kateri je imel Petrič 5500 K in vložno knjigo šentvidske hranilnice za 7151 K. Popotnik je bil obsojen na osem let težke, z enodnevnim postom vsak mesec in temnico na dan obletnice zločina vsako leto poostreje ječe. — Pekovski pomočnik Jožef Moritz, ki je v noči od 25. na 26. majnika t. l. zažgal pri Miklavcu, je bil oproščen. Priznal je sicer požig, toda porotniki so soglasno zanimali dodatno vprašanje, če se je obtoženec v trenutku izvršenega zločina popolnoma zavedal odgovornosti svojega dejanja.

k Kako si »Slovenski Narod« zna izmišljati. Klasičen zgled. Kako si »Slovenski Narod« zna kaj kar na lepem izmišljati, je sledeče njegovo poročilo: »Pred kratkim je priredila Slov. kršč.-soc. zveza za Koroško slavlje v spomin Konstantinovega in Einspielerjevega jubileja. Na to slavlje so zbornali klerikali lepo število duhovnov in precej dolgo procesijo našega vernega ljudstva. Na slavlju so govorili pretežno samo duhovniki, seveda najbolj umevaljo delavske razmere. Navdušenje vsled teh govorov se je pokazalo šele po oficialnem delu slavlja. Krščanski fantje so se sprli za krščanske device in so zagrabili obodreni po slavnostnih govorih in po alkoholu ne samo za nože, marveč tudi za sekire. Jubilej se je končal s pretepom, ki je imel za posledico, da je obležal eden fantov smrtno ranjen, več fantov je bilo lahko ranjenih, pet fantov so odpeljali orožniki, krščanske sramežljive device so pobegnile, za njimi pa duhovni, katerim so sledili vsi ostali udeleženci.« »Narod« seveda previdno zamolči kraj, kje da

sturjen čuili predajat. Kunkurenca, praute, de jh je murde tku razburila, de sa pustl soj del in se pudal med žurnaliste in pisatele. Na bodte no sitn! Sluvensk pisateli sa tud reučki: marsker je več revež, ket pa kašn čeular in vnder še ni nubenu padl u glava, de b se pu časnekh prtružov čez konkurenca, ke jm ja dela Luigi Calco usaka se-bota u ta »Sluvenskmu Narode« in jm udjeda kruh izpred ust, ke ga ni potrebn in ga ma zadost. In vnder b naš pisateli tu velik loži sturl, ker sa vaje pisat, kokr pa en čeular in b bli bl upravičen za prtožbe, koka pa čeulari. Vite, pa prou nubedn se ni še du zdej iz kašna prtožba uglasu. Tih sa, pa trpeja in čakaja, de u zmankal Luigi Calcot štofa in de uja pršli pol spet na vrsta in zasležil tiste krajcerčke. No, in če se te jaun na prtružujeja, kua se čja pol čeulari prtružvat. Če se u že kašn čeular prtožu čez konkurenca, se u gutou prtožu ta nar preh čez leberalne časnkarije, ke iz večjem ajfram nubena tuvarna na dela škornu, kokr jh delaja te mužakari.«

Ke sa se moj susedi iz tem mojem pujasnilam zaduvolei, ni blu nubenga uzroka več, de b jm dupuvdvou še naprej ud leberalne čeularije

Boltatu Pepe iz Kudeluqa.

bi se bila ta grozna »storija« dogodila. To, kar poroča »Narod« se nikjer na Koroškem ni prigodilo. Mogoče je pa, da hoče krščanskim fantom, ki so se udeležili krasno uspele Konstantinove in Einspielerjeve slavnosti na Poljani pri Prevaljah, naprtiti pretep med socialnimi demokrati in štajercijanci, ki s slavnostjo ni bil v prav nobeni zvezi. Slavnost se je vršila dopoldne in popoldne ter se je v najlepšem redu končala ob 5. uri popoldne. Ob desetih ponoči pa so se v gostilni na Poljani stepli štajercijanci in socialni demokrati, torej ljudje, ki niso prišli na Poljano za voljo slavnosti in ki stojijo »Narodu« mnogo bliže kakor udeležencem omenjenes lavnosti. Zalostno je, da »Slov. Narod« iz Koroškega nima kaj važnejšega, potrebnejšega in resničnega poročati, nego take laži, ki se jih potem na škodo Slovencev oprijemljejo Nemci in Nemškutarji.

k Za prvega državnega pravdnika v Celovcu je imenovan dr. Viljem Portugall, dosedanjí vodja graškega okrajnega sodišča v kazenskih stvareh.

Primorske vesti.

p Goriški deželni zbor se bo sešel 1. oktobra. Določena sta za glavarja prošt dr. Fa id utti, za podglavarja dr. Frank o. »Novi Čas« piše k temu: »Od deželnega odbora pričakujemo jako veliko. Predvsem hoče vsa javnost, da se ugotovi, kako in kaj je pravzaprav z deželnim gospodarstvom in deželnimi računi. Javnost se ne pomiri, dokler se te zadeve ne pojasnijo. Dežela nujno potrebuje pravičnega volilnega reda, sama zase, za občine sploh, prav posebno pa za glavno mesto Gorico, ker sedanjí volilni redi so davno zastareli (tudi deželni volilni red!) in v narodnem ter v socialnem pogledu skrajno krivični. Slovenski, pa tudi furlanski del dežele nujno rabi ureditve šolskih in zdravstvenih zadev. Kričeče krivice v tem pogledu so davno znane, a zato nič manj pereče. Naša in furlanske ljudska stranka se že nekaj let trudi za ureditev kolonskih razmer. Glavna ovira pri rešitvi tega vprašanja so bili vsemogočni laški liberalci. Pričakujemo z vso gotovostjo da bo sedanja večina v kratkem to vprašanje rešila v prid našemu delavnemu ljudstvu. To so po naši sodbi glavne in najnujnejše zahteve našega ljudstva. Naši poslanci bodo gotovo drage volje pri takem delu sodelovali. In ako bo sedanja večina te svoje volilne obljube resno vršila, želimo sedanjemu deželnemu zboru dolgo življenje. Če pa se to ne bo zgodilo, bomo v prvi vrsti zato, da bo večina, ki ne bi držala svojih obljub, od ljudstva postavljena pred sodbo. Saj jih je že sedaj mnogo, ki prerokujejo in žele deželnemu zboru prav kratko življenje. In vemo pa tudi, da se ima novih volitev vsakdo bolj bati kot S. L. S. na Goriškem.«

p Dve demantni maši. V nedeljo, dne 21. t. m., bo ravno šestdeset let, kar sta bila stolni kanonik Mons. Fr. Koderma t z v Gorici in vikarij v poklju vli. g. Jožef Mašera v St. Mavru posvečena v mašnika. Prvi bo izredno slovesnost praznoval v Gradiški, v svojem rojstnem mestu. Oba gospoda sta skoraj enake starosti; rojena sta bila oba leta 1829, ter se potemtakem nahajata v svojem 85. letu. V mašnika sta bila posvečena oba 21. septembra l. 1853. Vli. gg. jubilarntoma k izvanrednemu redkemu jubileju demantne sv. maše iz srca čestitamo.

p K protestnem gibanju med goriško duhovščino omenjamo še, da je protest in zaupnico podpiralo štiri petine slovenske duhovščine. Le ena petina je ni podpirala. In še med temi so, ki ne odobravajo dr. Gregorčičevega postopanja in pisave njegovih listov.

p Smrtni padec. Z goriškega: Na Kneži pri Podmleku je šel krčmar Fr. Smrek ar v torek, dne 16. t. m., pod reber pobirat jabolka; ker so bila tla mokra in spolzla, mu je tako nesrečno izpodrsnilo, da je padel in udaril z glavou ob neko skalo; vsled udarca si je prebil črepinjo. Našli so ga še isti večer mrtvega.

p Strela. Občutno nesrečo je povzročila dne 10. t. m. strela dvema posestnikoma v Lipi na Krasu. Ob 10. uri je udarila v hlev enemu in mu ubila dva vola in tele, drugemu pa v hišo in mu porušila strop ter napravila več razpoklin po zidu. Prvi je bil menda zavarovan, a ni pravočasno plačal zavarovalnine. Sreča v nesreči je bila, da ljudi ni bil nihče poškodovan.

p Zanimiva razprava v Pulju. V kratkem se bo vršila pred puljskim porotnim sodiščem zanimiva razprava med tukajšnjim šefom državne policije, policijskim nadkomisarjem dr. Mlekužom in odvetniškim koncipientom dr. Čerlekom. Dr. Čerlek toži šefa puljske

državne policije radi žaljenja časti. Dr. Mlekuž je kot šef državne policije označil omenjenega odvetniškega koncipienta nasproti nekemu častniku, kateri se je o dr. Čerleku v neki častni zadevi uradno informiral, kot špijonaže osumljenega. To pa radi tega, ker se je svoj čas o dr. Čerleku sumilo, da je zapleten v znano afero narednika Šmuca. Ker se je pa stopila aferi Šmucu v nič, se je izkazalo seveda tudi sumljenje dr. Čerlenika kot neopravičeno. Šef puljske policije, proti kateremu je sedaj naprejena dr. Čerlenikova tožba radi žaljenja časti, je pa dal po zadržilu tožitelja službeno se informajočemu častniku uradno izpoved, da je dr. Čerlek osumljen špijonaže že potem, ko je bilo popolnoma očitvidno, da nima tožitelj nič opraviti s Šmucovo afero. Zanimanje za razpravo je precej veliko, ker se gre za važno uradno osebo. O izidu sledi poročilo. Dr. Čerlek je koncipist v pisarni dr. Laginje.

p Slovita starinska lekarna zgorela. V noči na sredo je izbruhnil v frančiškanski cerkvi v Dubrovniku požar, ki je v kratkem povzročil škode za nad 10.000 kron. Dragocenih knjig in knjižnice se požar ni lotil, pač je izguba lekarne in starinskih umetniško-zgodovinskih predmetov, ki so tvorili privlačnost Dubrovnika za tujce, velikanska. (Frančiškani so namreč imeli dobro shranjeno lekarno iz 16. stoletja, ki je nazorno kazala takratno stanje lekarstva in medicine. Bila je dobro ohranjena in še vedno na svojem mestu, dočim se drugod najdejo le po muzejih površni ostanki. Op. uredn.)

p Tatovi v trgovini. V noči na petek so se splazili tatovi v trgovino z jestvinami Alojzija Šviglja v ulici Giulija št. 11 v Trstu. Bili so trije, in sicer je eden odprl vrata in spustil svoja tovariša na delo, sam pa se postavil na stražo na cesti. Ona dva sta res v potu svojega obraza vrtala blagajno, ta pa je zunaj stražil. Naenkrat pa je prišlo par policijskih stražnikov in »straža« je — pobegnila. Tako so zajeli ona dva v trgovini. Bila sta to elegantno opravljena mladeniča, ki so ju takoj spravili v zapore. Zanimivo je, da so tatovi bili prinesli seboj jaje in par steklenice »opolla«, s čemur so se krepili pri delu. Saj so pa reveži tudi delali štiri ure — zastoj.

p Kravo sta ukradla v četrtek dopoldne na pašniku pri Repentabru dva 18 do 20 let stara potepuha iz Trsta. Gnala sta jo skoz Opčine, pa nista mogla mimo finančne straže, ki nadzoruje tam užitnini podvrženo blago. Zato sta se izognila in sta poizkušala svojo srečo pri Sv. Ivanu, a ko tudi tukaj ni šlo, sta krenila v Bazovico. Tam pa sta slabo naletela, kajti orožniške postaje mojster Fürpaš ju je začel zasledovati. Oba sta pobegnila, pustivši kravo na poti. Enega, nekega Krala je Fürpaš ujel, drugi je pa srečno utekel.

p Rop na izseljencu. V ulici Tivarnella v Trstu sta napadla v četrtek večer dva zlikovca nekega izseljenca iz Galicije in sta mu iztrgala listino z 280 kronami. Pobegnila pa sta lopova še prej, nego se je oropani zavedel svoje nesreče.

p Ribiška sreča. Slabo vreme zadnjih dni je krivo, da ribiči na morju nimajo posebne sreče. Zalostni so in kaj ne bi, če je pa riba njih vsakdanji kruh in njih ves zaslužek. V torek pa je med novograjskimi (Cittanova) ribiči vladalo veselje, kakor že par let ne. V noči na torek je bil namreč lov na sardele izredno bogat, kajti vlovili so jih veliko nad 100.000 komadov. Saj jih je eden sam zajel — 40.000. Nevaren je ribiški posel, Bog jim blagoslovi dar!

p Lloydov promet z Benetkami. Ravateljstvo avstrijskega Lloyda javlja, da hoče vzdržati dnevni promet med Trstom in Benetkami vsaj do konca oktobra, dasi se radi slabega vremena in pomanjkanja tujcev pravzaprav ne izplača.

p Briljanti ukradeni. Policija na Reki je bila obveščena iz Budimpešte, da so neznani lopovi ukradli blizu postaje Fraiburg z vlaka kovčeg z oznako M. R. in ga odnesli. V kovčegu je bilo briljantov in nakita za 100.000 K. Oni, ki najde tatove dobi 5% vrednost za najdenino.

p Oh, te ciganke! Tri ogrske ciganke so se pojavile te dni v neki menjalnici v Opatiji. Hotele so kupiti par napoleonov za zlate ovratnice, tako so trdile. Menjač je seveda takoj mislil, da bo zlatnike nekoliko dražje zaračunal in napravil dober kup. Dal je torej cigankam 13 komadov, pri tem pa je pazno motril njih početje, kajti tem lisicam ni zaupati. Gledal je in gledal in ciganke so res vrnile — tako je mislil — vseh 13 zlatnikov, ker niso napravili dovolj »efektas«. In odšle so. Ko pa je menjač denar zobet štel, je manjkalo

troje zlatov. In sedaj išče policija babe in zlate.

p Sobotno poslovanje v denarnih zavodih. Tržaška skupina državne organizacije uradnikov denarnih zavodov se je trudila doseči, da bi se zapirali zavodi ob sobotah celega leta kmalu po poldnevu, tako da bi imeli uradniki pred nedeljami proste popoldneve. (Popoldansko poslovanje prične zopet s prihodnjo soboto.) Nakani pa se je uprlo trgovstvo in obrtništvo in vsled tega ravnateljstva svojim uslužbencem te ugodnosti niso mogla nakloniti. Uradniki izjavljajo sedaj, da tega pač zaneprej ne zahtevajo več, da pa smatrajo svojo službo v soboto popoldne za posebno uslužnost in da pričakujejo za to primeren poboljšek. In to z ozirom na dejstvo, da se drugod v soboto popoldne ne posluje.

Dnevne novice.

+ Nov lovski zakon. Včeraj se je vršila na Dunaju pod predsedstvom poljedelskega ministra Zenkerja interministerijalna konferenca v zadevi novega kranjskega lovskega zakona. Vlada se — kakor znano — brani predložiti načrt lovskega zakona, kakor ga je bil sklenil deželni zbor, cesarju v potrjenje. Vsled odločnega posredovanja deželnega glavarja dr. Šusteršiča, ki je kazal na merodajnih mestih na absolutno potrebo, da se čim preje sklene lovski zakon, ki bo odgovarjal nujnim življskim potrebam kmetijskega stanu, se je določila omenjena konferenca, da se po možnosti doseže sporazum med deželnim zborom in vlado. Pri konferenci so bila zastopana poleg poljedelskega ministrstva še ona pravosodja in notranjih zadev. Od deželnega odbora so bili navzoči: Deželni glavar dr. Šusteršič, dež. odbornik dr. Pegan in deželni podravnatelj dr. Zbašnik. Na vabilo deželnega odbora je prisostvoval tudi drž. in dež. poslanec župnik Hladnik, ki je bil v deželnem zboru poročevalec za lovski zakon. — Konferenca je trajala od 10. ure zjutraj do pozno zvečer. Razprava je bila temeljita, včasih zelo živahna, ker so zastopniki deželnega odbora z vso odločnostjo branili temeljna načela deželnega zbora, zastopniki vlade pa ravno tako svoje stališče. Doseglo se je v marsičem bistveno zblizanje obojestranskega stališča, toda v marsičem obstojajo še bistvena nesoglasja. — Deželni odbor želi še t a mesec predložiti deželnemu zboru nov načrt lovskega zakona, ki bi bil sposoben, da ga vlada predloži v najvišje potrjenje.

— Občinska odbora v št. Petru na Krasu in v Hotedriči sta izrekla deželnemu glavarju g. dr. Šusteršiču nemajno zaupanje in visoko spoštovanje, liberalni stranki in njenemu časopisju pa zaničevanje.

— V cestni odbor tržiški je bil izvoljen Fran Deu, in sicer z glasovi S. L. S. in narodno-napredne stranke. Nemci so oddali prazne glasovnice. Toliko v popravilo prejšnje notice, da so Nemci in pa narodno-napredna stranka skupaj volili.

— V Domžalah je bil v okr. cestni zastop od občinskih odborikov občine Domžale in Jarše soglasno izvoljen domžalski župan Matej Janežič.

— V okrajni cestni zastop je izvolil občinski odbor v Loškem potoku obč. svetovalec g. Iv. Bartol. Goro bo pa zastopal Iv. Vesel.

— Shod J. S. Z. V nedeljo, 21. t. m. se vrši v Idriji shod Jugoslovanske Strokovne Zveze v hotelu Didič z dnevnim redom: Volitev v rud. zadrugo. — Slučajnosti.

— Prašičja in perutninarstva razstava v št. Jerneju, ki jo je priredila c. kr. kmetijska družba v torek, dne 16. septembra, se je izvršila ob najlepšem vremenu in ob mnogobrojni udeležbi razstavljalcev. Na prostornem sejmišču je bilo na dve strani v dveh dolgih vrstah postavljenih 180 ograj za prašiče. Mnogo živali je moralo pa ostati na vozovih, ker je bilo premagov prostora pripravljenega. Perutninarstva razstava je bila razvrščena v dveh dolgih vrstah ob vsaki strani ceste, ki peče proti Orehovici. Ves vtis razstave je bil prav ugoden in se je za to zahvaliti zlasti načelniku kmetijskega društva g. župniku Lesjaku. Razstava je posebno uspela glede razstavljenih prašičev, ne samo po številu razstavljenih živali, ampak tudi po tem, da je bilo mnogo prav lepih živali, ki so enega in drugega obiskovalca spodbujale k posnemanju tako lepe reje. Priglasenih je bilo 33 mrjascev in 200 svinj, nad polovico teh s praseti. V presojevalni komisiji za razstavo prašičev so bili deželni veterinarski referent Munda, ravnatelj Rohrman, poslanec Bartol, strokovni učitelj Maljsek, župan Karlin in župan Potočar. Razdelilo se je skupaj 74 premij v vrednosti 1100 K. Za perutninarstvo razstavo je bilo priglasenih 141 kokoši, 62 rac, 22 gosi in 46 puranov. V presojevalni komisiji so delovali živinorejski nadzornik Legvart, tajnik perutninar-

skega odseka Jamnik, računski revident Bukovec, trgovec Novoselc in posestnik Fabjan in Gergovič. Prisodilo se je 80 premij v skupnem znesku 60 K. V tem oddelku so se najbolj odlikovali purani. Deželni odbor je dal za razstavo 800 K podpore.

— **Škofja Loka.** V okrajni cestni odbor je bil izvoljen g. Franc Kalan, posestnik na »Novem svetu« v Škofji Loki. — V občini Stara Loka je bil pa izvoljen g. Matevž Triller, posestnik v Veštru.

— **Brezovica pri Ljubljani.** Telo-vadni odsek »Orel« priredi v nedeljo, dne 21. septembra javno telovadbo in vrtno veselico z zelo zanimivim sporedom pri g. F. Velkavru na Brezovici. Udeležniki se lahko poslužijo vlakov, ki odhajajo iz Ljubljane ob 1. uri 6 in 1. uri 18 minut popoldne. Pri veselici svira sl. Slovenska Filharmonija iz Ljubljane.

— **Nevarno je obolel** veleč. g. dekan in častni kanonik Franc Dolinar v Ribnici. Priporoča se čč. sobratom v molitev.

— **Iz Vipave:** Vinska letina v sodnem okraju Vipava bo glede množine in kakovosti precej dobra. Deževno vreme bo žal preplasillo nekatere vinogradike, da prezgodaj trgajo, ker je grozdje, razen malih izjem, popolnoma zdravo in bi dalo, ob pravem času trgano, izborno kapljico. Veletržci z vinom, zlasti nižjeverstjski, so sklenili že precej kupčij za mošt, ozir. vino. Cene se sučejo od 28 do 32 K za hl. Splošna trgatav se prične prihodnji teden in bo grozdje do tedaj povečini dozorelo. Pričakovati je, da bodo cene z ozirom na veliko množino prodanega vina poskočile.

— **Cene sveč** se takoj zvišajo, in sicer z ozirom na zvišanje cen sirovin, iz katerih se izdelujejo.

— **Krapinske Toplice** je posetilo do 13. septembra t. l. 5049 kopališčnih gostov.

— **Gozdni mojster** ad personam je postal gozdni in domenski upravitelj na Bledu, Henrik Ribitsch.

— **Iz politične računske službe.** Računski oficial Avgustin Zajc je imenovan za računskega revidenta; računski asistent Milan Juvanc je imenovan za računskega oficiala, računski praktikant Jožef Bitenc pa za računskega asistenta.

— **Slovensko osrednje čebelarstvo društvo v Ljubljani** naznanja, da je bil v soboto, dne 13. t. m. razdeljen prvi vagon in v petek, dne 19. t. m., drugi vagon neobdačenega sladkorja. Toliko na razna vprašanja, zakaj so nekateri čebelarji že dobili neobdačeni sladkor, drugi še ne.

— **Kamnik.** Duševni načelnik liberalne stranke v Kamniku je lekarnar dr. Rihard Karba. Nekoč je dispenciral svojo hčerko od nedeljske sv. maše in jo vzel seboj v Kamniško Bistrico. Kaplan g. Miha Zevnik je zato otroka kaznoval. Dr. Karba ga je zato nazval »lepega katoličana«. Očital mu je tudi laž. Namesto pa, da bi si poiskal informacij o kaplanovih besedah in pojasnil svoje neutemeljeno očitjanje, je na izživajoč način v svojem pismu na kaplana tega moralno prisilil, da je tožil dr. Karbo radi žaljenja časti. Dr. Karba je bil pozvan najprvo, naj poda izjavo, pa je to kratkoma odklonil, poklican je bil pred posredovalni urad, pa še vabila ni hotel sprejeti. Zastopnik kaplanov je ponudil poravnano, predno se je razprava začela in tožitelj je bil pripravljen za spravo, predno se je razsodba izrekla. A dr. Karba je hotel, da se sodb izreče. In izrekla se je tudi, pa je bila zanj obsodba — 20 kron denarne globe, v slučaju neizterljivosti 1 dan zapora in povračilo stroškov. S to razsodbo c. kr. sodišča v Kamniku ni bil zadovoljen in se je pritožil na c. kr. deželno sodišče, ki je razsodbo prve instance v polnem obsegu potrdilo.

— **Žrtve alkohola.** 30letni kmečki sin Nikolaj Vuga v Prevršcu v kostanjeviškem okraju je bil grd pijanec. Dne 15. t. m. je zopet prišel domov in začel groziti materi, ki mu je ušla na dvorišče. Tu jo je dohitel, vrgel na tla in jo začel daviti. Na pomoč je prihitel oče z motiko in sina ubil. Nesrečnega očeta so zaprli.

— **Caruso na Dunaju.** Caruso gostuje dne dni na dunajski dvorni operi. Prvi dan je bil tak boj za vstopnice, da so se trikronske vstopnice plačevale po 30 kron in še več. Naval in prerivanje je bilo toliko, da je policija aretirala 20 oseb.

— **Poraba železa v Avstriji** je v letošnji krizi skoro za polovico padla.

— **Drugi tir na progi Budimpešta—Belgrad** nameravajo menda zgraditi ogrske državne železnice, ker so ob tej progi že pokupile potrebni svet.

— **Kartel za drva v Zagrebu.** Zagrebški trgovci z drvami so natihome sklenili kartel, nato pa zvišali ceno drvam za 4 K pri sežnju.

— **Pijanec svoji ženi odsekal glavo.** Neki Vlah v Cirkvenici je v svoji pijanosti vedno grdo delal s svojo ženo. Te dni je zopet pijan prilomastil domov in se začel prepirati z ženo. Kmalu je pa zagrabil sekuro in ženi odsekal glavo. Po zločinu je pobegnil in ga še niso našli.

— **Trgovca z dekleti** so te dni zaprli v Osijeku. Piše se Stepan Nemardžić in je bil radi te umazane kupčije že opetovano kaznovan. Zasačili so ga, ko je hotel neko sobarico in njeno sestro odpeljati v sramotno hišo svoje sestre v Vlasenici v Bosni.

— **Pohvaljeni »Janezi«.** Njega eksce-lenca feldcajgmajster baron pl. Leithner je v povelju naznanil četam, da sta se eksce-lenca gospod vojni minister vitez pl. Krobatič, kakor tudi armadni nadzornik general kavalerije vitez pl. Brudermann, ki sta bila pri vojaških vajah v Ziljski dolini, zelo pohvalno izrazila o prav posebnih činih, o izborni izurjenosti, vedno odločnem nastopu in tudi v težavnih razmerah vedno dobrem vojaškem duhu 17. pešpolka.

— **Umrl** je po skoraj petmesečni hudi bolezni g. Frančišek Kramberger, kaznilnični kurat v Koprju.

— **Katastrofalna toča na Hrvaškem.** Toča, ki je 18. t. m. zvečer tolkla krog Siska in Petrinje, je vse opustošila, da je v mestu in po polju videti, kakor bi se bila skozi valila silna, vse uničujoča vojska. Petrinjski župan Šimunić in veletržec Gavrilović, ki ju je toča zatekla na izprehodu, sta bila težko ranjena na glavi, ker je padla pest debela toča. Škoda na polju, hišah in brzojavnih žicah se ceni na 2 in pol milijona kron. V Sisku in Petrinji potrebujejo za pokritje streh krog 8 milijonov komadov opeke. Steklina streha na kolo-dvoru v Sisku in vsa okna so razbita, ista-tako okna železniških voz. Iz Zagreba so poslali na pomoč oddelek pionirjev in orož-nike. Naslednji dan, t. j. 19. t. m., je enaka vihra divjala nad Zagrebom in okolico. Vinogradi, polja in vrtovi so uničeni. Mnogo streh je poškodovanih, dasi je toča padala le pet minut. Vihar je ruval ogrom-na drevesa. Tako je s korepinami izrul 200 letno platano pred univerzo. Enake vesti o strašnem neurju prihajajo tudi iz notranjosti dežele. V Bukovcu je vihar od-našal strehe 20—30 m daleč. Telefonske zveze so prekinjene. Škoda je ogromna, nesreča uprav katastrofalna.

— **Kolera v Slavoniji.** Vlada je dobila obvestilo o 20 novih slučajih v Srijemu, od teh 1 v Osijeku.

— **135 učitelj brez službe.** 135 učitelj čaka na Koroškem na službo, toda težko bodo dobile službo, ker nobena iz-med njih ne zna — slovensko.

— **40letnica dveh hrvaških društev.** Dne 13. in 14. t. m. so v Bjelovaru slavili 40letnico tank. pevskega društva »Dvojnica« in prostovoljnega gasilnega društva.

— **K hrvaškemu izseljeniškemu vprašanju.** Svoj čas se je v Zagrebu na podlagi saborskih razprav ustanovilo društvo »Putnik«, ki je prevzelo zastopstvo vseh izseljeniških parobrodskih društv, ki pridejo za Hrvaško v poštev. Društvo vodita Hrvaška poljedelska banka in Zveza srbskih poljedelskih za-drug; ves čisti dobiček »Putnika« gre za dobrodelne svrhe (leta 1912. je znašal čisti dobiček 60.000 K). Sedaj je pa Cunard-linija, ki vozi iz Reke, »Put-niku« odpovedala zastopstvo in ga poverila podružnici hrvaške deželne banke v Zagrebu. Stvar se bo pa menda poravnala v prid »Putnika«.

— **K tramvajskemu štrajku v Zagrebu.** Za stvar sta se zavzeli vlada in mestna občina, ki sta se po svojih zastopnikih udeležili pogajanj s tramvajsko družbo in stavkujočimi uslužbenci. Glavni povod za štrajk in glavna zahteva štrajkujočih je to-le: Tramvajska družba vsako leto na zimo odpusti kakih 22 uslužbencev, češ, da jih pozimi radi zmanjšane prometa ne potrebuje; uslužbenci pa trdijo, da te ljudi družba vedno izbere izmed starejših usluž-bencev, ki imajo pravico do 200 K letne remuneracije. Uslužbenci zahtevajo, da se to neha in odpuste le uslužbenci, ki kaj zakrvice. Družba je to zahtevo kratkoma odbila in nadaljuje s sprejemanjem in veban-jem novega osebja. Zagrebška mestna občina ima vsled štrajka vsak dan 300 K izgube. Trpi pa tudi gledališče in druga podjetja ter mnogi posamezniki.

— **Odredbe za obvladanje jesenskega prometa 1913 v področju državne železniške uprave.** Kakor lani je državno-železniška uprava tudi že letos vse pri-merno ukrenila za gladki razvoj tovor-nega prometa, ki bo — kakor je pričak-vati — v jesenskih mesecih jačji. Ker se je na eni strani vozni park, ki je na razpolago, vsled precejšnjega števila na novo dobavljenih tovornih voz izdatno pomnožil, na drugi strani pa vse pri-merno odredilo, da bodo vozovi čim hitreje krožili in se čim intenzivneje izkoriščali, je pričakovati, da bo moč ustreči zahtevam glede priprave tovor-nih voz v najdalekosežnejši meri. Te odredbe bodo pa imele popoln uspeh šele tedaj, če bo tudi občinstvo, ki pošilja blago, v svojem dobro razumlje-

nem interesu kar najkrepkeje podpi-ralo državnoželezniško upravo in njene organe v stremljenjih po brezhibnem razvoju jesenskega prometa. Vsak po-samezni pošiljatelj je v stanu, da pri-pomore k dosegu željenega cilja. K sred-stvom, ki so na razpolago pošiljalcem, da podpirajo z ogromnimi materialnimi žrtvami zvezane odredbe državnoželez-niške uprave, spadajo: 1. Dobivanje oziroma odpošiljanje takih surovin in proizvodov, katere se morajo za jesen in zimo že sedaj nabaviti, še v polet-nih mesecih. To se priporoča zlasti vsled tega, ker se more blago te vrste brez težkoč prevažati v poletnih mese-cih. 2. Čim najbolj možno dalekosežno izrabljanje brzojavnega, zlasti pa tele-foničnega objavljanja dospeloga blaga. Ta način objavljanja je v bistvenem ko-rist onim prejemnikom, ki stanujejo bolj daleč od železnice. O postopanju pri oddaji zadevne dovolilne izjave daje pojasnila bližnji c. kr. železniški urad. 3. Pričetek nakladanja takoj po pripra-vi voz in kar najbolj možno nepretrga-no in hitro končanje tega dela. 4. Pri-četek skladiščenja kakor hitro mogoče po prejemu objavnice. 5. Izkoriščanje zgodnjih jutranjih ur kakor tudi večer-nih in ponočnih ur za skladiščenje in na-kladanje, v kolikor je to po predloženem dogovoru s postajami možno. Postaje imajo nalog, da ustrezajo takim željam, v kolikor to dopušča varnost obrata in pri skladiščenju, oziroma nakladanju za-poslojnih oseb. 6. Pravočasno in na naj-potrebnejšo mero omejeno naročanje voz ter ureditev dovažanja blaga v spo-razumu s postajo. 7. Čim možno izkori-ščenje nakladne teže in nakladne pro-stornine za nakladanje pripravljenih voz. 8. Zelo hitro odvažanje dospeloga in v železniških skladiščih shranjenega blaga takoj po prejemu objavnice, da ne bo blago v skladiščih nakopičeno in ne bo ovir pri skladiščenju, kar se sicer po največ dogaja. 9. Preklic morebitnih prepovedi glede dovažanja blaga od onih postajah, kjer je uvedena železni-škouradna prevaževalna služba.

— **Svarilo pred kupčijami z neko tnozemsko firmo z jeklom.** Od zaneslji-ve strani se naznanja naslednje: Neko švicarsko industrialno podjetje za orodje je poslalo v zadnjem času svo-jega zastopnika do raznih domačih tvrdk, da bi nabiral naročila na jeklo za orodje. Zastopnik pa kaže strankam ročni vzorec jekla približno 50 mm² v prerezu in jih skuša pridobiti za po-skušeno naročitev na jeklo za orodje po predloženem vzorcu, s katerim bi si ba-je mogla stranka sama napraviti orod-je, kakor dleta, drgalna šila i. e. Pri dobavi se skuša naročilca prevariti s tem, da se mu pošlje jeklen drog, ki nima v prerezu 50 mm², temveč, pri ka-terem meri ena stran kvadratnega pre-reza okoli 50 mm. Ob običajnih uredbah delavnic se naravno tak kos jekla ne more obdelavati. Od naročnika podpi-sano naročilo se glasi na »50 mm . . . jekla . . .« Naročnik trpi škodo ne sa-mo vsled tega, da jekla, dobavljenega v 20- do 50kratni množini večinoma sploh ne more porabiti, temveč tudi vsled tega, ker je za poskušeno naročilo zahtevana cena 350 franka za kg iz-redno visoka.

Književnost.

Haggard, **Dekle z biseri.** Povest iz Neronove dobe. Cena 2 K 20 vin., vez. 3 K 20 vin. — Izkušnja nas uči, da so naj-boljši romani in sploh najkрасnejši pripo-vedni spisi vseh slovstev zajeti iz prvih časov krščanstva, katerim mora tudi naj-brezvernejši pisatelj priznati vzvišenost nad vse dogodke, kar jih je tekom tisoč-letij zabeležila zgodovina. Ta velika doba — takorekoč viteška doba vsega člove-štva — kajti nobena druga še ni porodila tolikov junakov iz nesebične požrtvoval-nosti, — nudi pisatelju najboljšo priliko, da spiše veliko delo. Ravno med temi kras-nimi deli zavzema naša povest »Dekle z biseri« eno najodličnejših mest.

Vstaja Škenderbegova. Škenderbeg je vzor krščanskega junaka, ki gori domovin-ske ljubezni in se ne straši nobenih žrtev in bojev, da reši svoj narod. Baš sedaj, ko vre močeno narodno gibanje med sloven-skim ljudstvom, se bo ta povest brala z velikim veseljem in vplivala navduševalno.

Ljubljanske novice.

Ij **Z občnega zbora katol. društva za delavke.** Za predsednika je bil izvoljen g. Janko Cegnar, za podpredsednika g. Fr. Kerhne, za voditeljico pa gđc. Katarina Bahar. Izpremenilo se je tudi pravilo, ki določa, da odslej lahko pristopijo temu društvu tudi omožene članice. Izpreme-nila se je tudi določba glede prispevkov članic za društvo, ki so zanj naprej enaki onim pri prosvetnih društvih. Skupno s Kršč. soc. zvezo ima društvo tudi svojo šivalno šolo.

Ij **Iz magistratnega gremija.** (Iz včerajšnje seje.) Komisija za nakupovanje umet-nin, izvoljena v enih zadnjih sej občinskega sveta, je za mestno občino kupila štiri slike iz zadnje razstave v Jakopičevem paviljonu, za svoto 1400 K. Gremij je po-ročilo odobril. — Gremij je nato dovolil več koncesij, sklenjenih v zadnji občinski seji, o katerih smo že poročali. Adamič Ivan, vrvar na Sv. Petra cesti, hoče na-praviti šupo za vrvarno. Pri komisionel-nem ogledu je ugovarjal dr. V. Gregorič ter se skliceval na občinski sklep iz l. 1896. Vendar ni pravnega vzroka zabraniti to stavbo, zato je gremij dovolil, da bo smel Adamič postaviti šupo za vrvarno. Ogrin Ivan bo napravil pri svojem posestvu na Gruberjevem nabrežju prizidek. Zadrudna zveza bo smela v svoji hiši napraviti pri-zidek. Benedikt Franciška napravi pri svoji hiši na Stari poti prizidek. Petrič Janko, župnik pri Sv. Petru v Ljubljani, napravi enonadstropni prizidek, zraven pa zborovalno dyorano. Wesner Uršule de-diči napravijo pri svoji hiši v Kolodvorski ulici hišni kanal, katerega zvezejo z mest-nim kanalom. Toni Josip napravi v Orlovi ulici pritlično hišo. Ing. Endlicher napravi pri svoji hiši prizidek. Götzl Marija in Sev-ček Fran, katera sta lastnika hiše v Židov-ski ulici, napravita novo izložbeno okno. Mencinger Stefanu se je dalo uporabno dovoljenje njegove hiše na Martinovi cesti št. 10. Bernatovič bo napravil nov portal, katerega bo pa raztegnil in povečal še na Simonettijevo hišo. Grassiju se dovoli upo-rabno dovoljenje v svoji novi hiši na Du-najski cesti. Ravnotako je gremij dovolil uporabno dovoljenje Dimic Jerneju na Ilo-vici za novo zidano hišo in družbi Puntigam za novo zidano skladišče s stanova-njem na Martinovi cesti. Kandare Emil bo smel napraviti ob svoji vili na Gruberje-vev nabrežju betonski hodnik. Stavbeni svetnik Prelovšek je poslal magistratu dalje poročilo o stanju hiše g. Lilleg Aloj-zija v Čevljarski ulici. Vršil se je komisi-o-nelni ogled na licu mesta in tehnični izve-denec je konstatiral v posebnem zapisniku, da je zadnji čas, da se te razvaline odpra-vijo, ker bi se lahko pri najmanjšem po-tresnem sunku ali hudem viharju odtrga-l kos strehe ali zidu in s tem lahko provzro-čilo največjo nesrečo. Gremij je sklenil, da se gosp. Lillega Alojzija pozove, da stvar nemudoma podre. Gremij je tudi sklenil, da ta sklep nima odločilne moči. Gospej dr. Peganovi se bo naročilo, da napravi pri svoji vili v Marmontovi ulici hodnik. Magi-stratni slugi so vložili prešnjo, naj se jim namesto čevljev da vsakoletno pavšalni znesek. Gremij je sklenil, da dobijo magi-stratni slugi od sedaj zanjeprej pavšalni znesek 18 K namesto čevljev. Šimenc Ivanu je gremij dovolil, da bo dobil kot priboljšek vsako leto 20 stotov premoaga. Jarki na barju, v kolikor spadajo v področje občine, se bodo trebili. Stalo bo približno 280 K. Delo se bo oddalo revnim barjanom. Tudi nekateri posestniki bodo potem svoje jarke iztrebili. Jemc Franc ima v najemu mestno senošet. Gremij mu je zvišal najemnino o-č 60 na 100 kron. Jemc se je uprl ter hote občini odpovedati senošet, konečno se j. dosegel kompromis in Jemc bo obdelova senošet letno za 80 kron. Höningmann iz Darmstadta napravil je v Lattermanovem drevoredu letalno igrišče. Kupčije dela iz-borne. Občini bo plačal za prostor vsak dan po 6 kron. Koprive Jožef, mesar, bo v Prisojni ulici napravil barako za prodaja-nje mesa. Za prostor bo plačal mestni ob-čini najemnino letno 50 kron. Tako rasejo barake po Ljubljani ena za drugo. Pečnik Marija bo v Šolskem drevoredu prodajala kose in srpe. Sušnik Marija bo postavila stojnico vsako nedeljo pri Sv. Petra cerkvi v Ljubljani in bo tam prodajala sladšči-ce. Ker se vedno več ljudi oglašja za stojnice, treba bo tržni red tako urediti, da na novo nobeden več ne dobi stojnice. Tega mnenja je bil v včerajšnji magistratni seji tržni nadzornik. Kinematograf »Ideal« v Ljub-ljani, čegar lastnik je gosp. Počkaj Franc, dela izvrstne kupčije. Dosedaj je plačeval občini pristojbino za vsak dan po 2 kroni, ne oziraje se, koliko predstav je priredil vsak dan. Magistratni gremij pa je sklenil, da bo gosp. Počkaj od sedaj naprej pla-čeval od vsake predstave pristojbino dveli kron. Krekar je nato izrazil željo, naj se pot, ki vodi iz Studentovske ulice na Grad, strebi in popravi. Predno se pride do vrha, je že skoraj pol poti zasute. Ako se pusti čez zimo, bo še slabše. Stvar naj se takoj popravi. Kristan je želel več stalnih klopi na Gradu. Spomladi se bodo napra-vile.

Ij **Opozarjamo na današnji dljaški deklamacijski večer, ki se vrši zvečer ob pol osmih v velikih dvorani Mestnega doma.** Vstopnice po 80, 60 in 40 vin. se dobe v predprodaji pri gđci I. Dolen-čevi, trafikantini v Prešernovi ulici in na večer pri blagajni, ki se odpre ob sedmih.

Ij **Dež, grom in tresk** so včeraj hudo razsajali po Ljubljani. Ze dopoldne se je stemnilo in začelo je deževati, vmes pa bliskati in treskati, kakor v najhuj-ši vročini. Lilo je potem skoro celi dan. Tudi treskalo je včeraj in predvčeraj-

šnjim ponoči, da je bilo groza. V Vodmatu je tresčilo v dimnik neke hiše in je strela omamila gospodinjino in tudi v par drugih poslopij in v električno napravo je udarjala, da se je pri akumulatorjih kar svetilo. Temperatura je zelo padla, noči so postale naravnost hladne in ob večerih in zgodnjih jutranjih urah je že potreben površnik. — Strela je udarila med drugim včeraj popoldne v hišo gostilničarja in poselnika gosp. Jurja Marenčeta na Dolenjski cesti št. 20. Povzročila je na dimnikih, ometu in strešni opeki precej škode. Silni tresk je hišne stenovalce sicer zelo prestrašil, toda kaj hudega se jim ni pripetilo.

Ij Gledališče. Prijatelj našega lista nam piše: Vaša notica o ponudbi hrvaškega gledališča, oziroma zagrebske gledališke intendantice, ki naj bi prirejala v našem deželnem gledališču operne, operetne in dramske predstave, je vse prijatelje dramatične umetnosti kar najprijetneje presenetila in razveselila. To je edina rešitev za letošnje gledališko sezono. Ako se tudi marljivi gledališki komisiji posreči, da doseže ugoden sporazum v zadevi gledališča, je sedaj, ko se hram Talije povsod že odpira, gotovo popolnoma nemogoče, pridobiti si dobre operne in operetne moči za letošnje sezono. Čas za to je zamujen. Zadovoljiti se pa s slabimi začetniki, to nam je minula sezona dovolj jasno pokazala, da se s tem le publika od gledališča odvraca, kar je poglavitni vzrok slabim razmeram našega gledališča. Hrvatsko narodno gledališče v Zagrebu pa s slovi po celem slovanskem jugu že odnekaj kot najboljši in uživa sedanjí intendant g. plem. Trešcec renomé kot izborni vodja gledališča že več let. Posebno se odlikuje opera, ki se reprezentira po samih izvrstnih pevskih močeh in obsega obširen repertoar vse najnovejše, pa tudi vse klasične in moderne opere. Živimo v časih raznih skladateljskih jubilejev, tako se praznuje letos stoletnica slavnega Verdija in vsa gledališča konkurirajo v nanovo vpriporjenih krasnih delih tega italijanskega mojstra. Slavni nemški Wagner ima tudi letos jubilej in tudi njegova dela se vpriporčajo po vseh odrih. Naša skromna sredstva nam žalobog ne dopuščajo, da bi nudili vse te umotvore v novi inscenaciji in novi vpriporitvi. Zagrebsko gledališče pa je vsled znanih podpor v ugodnem položaju, da ima vse te opere že naštudirane in krasno vpriporjene. Sicer mi ni znana natančno ponudba hrvaške intendantice, a če se gre tudi samo za gostovanja ali za »stagione«, mora gledališka komisija to ponudbo z veseljem sprejeti in sigurno je, da bode gledališka publika in abonenti, ki so vsled dolge krize izgubili vsako zaupanje v letošnje sezono, z veseljem obiskovali take predstave, ki jih zamore v sedanjí situaciji nuditi le zagrebsko hrvaško narodno gledališče. Gledališka komisija naj najhitreje reši to ponudbo in ji naj bo rešitvi gledališke krize v prvi vrsti pred očmi prava gledališka umetnost. Bolje nekaj dovršenih predstav, kakor diletantizem!

Ij Liberalna blamaža iz Novega Udmata. Čevljar Matija Vidmar iz Novega Udmata je svojčas oblezel vse Moste, Selo in Udat ter podobno šmartno in nabiral ves navdušen podpise zoper zgradbo nove šole. Bahal se je, da preko liberalnih glav se šola ne bo zidala, češ, če bi bili tudi liberalci vzeli v staveben odsek, bi se šola v Udmatu lahko zidala, tako se pa ne bo! Podpise, kar jih je Matija nabral, je liberalni generalštab poslal celo na Dunaj. In nekateri, ki so Vidmarjevim baharijam verjeli, so že nestrpno čakali, da bo zidanje šole ustavljeno. A glejte smolo, na Dunaju so liberalno pritožbo v celem obsegu — zavrnili. Sedaj pa Matija molči kakor grob, ne objavi ne v »Narodu« ne v »Danu«. Šola v Udmatu pa urno raste iz tal in bo krasna stavba v ponos občine, četudi ne bo nič liberalne modrosti vmes. Te dni se je nek liberalci jokali pred nekim visokim gospodom, zakaj da se ni s šolo počakalo vsaj še par let in kaj sedaj liberalci pomenijo v Udmatu in Mostah. Mi jim povemo, da prav nič.

Ij Prememba posesti. Nekdanji perutninarški zavod v Siski je dobil včeraj nove gospodarje: Bivšo Hudabuničigovo hišo s kosom vrta spredaj ob cesti je kupil gostilničar gospod Franc Čonček za 25.000 kron. Drugo hišo v ozadju s kosom vrta je kupil bivši restavrater v kazini gosp. Avgust Eder. Vse ostali že parcelirani svet pa je ostal »Kmeti posojilnici za ljubljansko okolico«.

Ij S trga. Danes so Vipavci pripeljali na trg 112 škatelj grozdja. Perutnine je bilo na trgu 61 kurnikov, jajec 40 košar in precej domačih zajcev. Par piščancev je veljalo okoli 2 K 60 vin., kokoši so bile po 2 K 80 vin., race po 2 K 20 vin., jajca komad po 9—10 vin. Sadija, t. j. jabolk, hrusk in češpelj, je bilo 161 košar. Krompirja je bilo na trgu 23 voz in so ga prodajali 100 kg

za 5 K, zelja pa 8 voz in je bilo 100 glav za 8 K. Solata je obdržala navadno ceno. Nek posestnik iz škofjeloške okolice je pripeljal na trg 10 vreč lepih kumar, katere je prodajal komad po 4 vin. in jih vsled silnega pritiska ženskih izredno naglo spetal v denar. Tržno nadzorstvo je od 15. do 20. t. m. z električno lučjo preiskalo 7780 jajec, med katerimi je bilo 26 pokvarjenih.

Ij Nogometno prvenstvo mest Celovec — Ljubljana. »Ilirija« je razpisala za nogometno prvenstvo mest Celovec—Ljubljana prehodni pokal, katerega pridobi oni klub, ki trikrat zaporedoma, oziroma štirikrat sploh zmaga. Ker se bo pri tem že vpošteval nedeljski rezultat, pridobi vsled tega nedeljska tekma na pomenu in ravno zategadelj smemo pričakovati še bolj vroče, ostre in napete tekme. Za Ljubljano je to nekaj popolnoma novega in bodo te vrste tekem gotovo same povzdignile šport in zanimanje za šport. Tekma se vrši na tivolskem travniku za dirkališčem in prične točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina: Zaklopni sedež 2 K, navadni 1 K, navadno stojišče 60 vin. in dijaško 40 vin. Tekma se vrši ob vsakem vremenu.

Ij Predrzna tatvina. Danes okoli tri četrt na 7. uro zjutraj je bilo izpred električne akumulatorske pretkalnice na magistratnem dvorišču ukradeno višjemu monterju »Puchovo« kolo, vredno 60 kron. O predrznem storilcu ni nikakega sledu. Prodajalec naj se takoj izroči orožništvu, odnosno policiji.

Ij Živinski oče. Pred nekaj dnevi so si stanovanalci, ki stanujejo v bližini stanovanja nekega trgovskega hlapca, začeli na ušesa šepetati nekaj tajinstvenega, kar je dalo policiji povod, da je hlapca aretovala, pridržala nekaj časa v začasnem zaporu, sedaj pa so ga oddali v sodne zapore. Sedaj gre glas, da je poživljenec zlorabil svojo 12letno hčerko, za kar bode dobil zaslužen kaznen.

Ij Umrlí so v Ljubljani: Josipina Selan, rejenka, 4 mesece. — Josip Starman, užitkar-hiralec, 75 let. — Josipina Svetlič, zasebnica, 73 let. — Josip Tscherne, dninar-hiralec, 74 let.

Ij Prvi domač kostanj na trgu. Danes je bil na trgu prvi domač kostanj, katerega so prodajali liter po 30 vin. Kostanj so začeli tudi že peči.

Socialni pregled.

Delovanje obrtnih sodišč v Avstriji v letu 1912. Zelo zanimivo je poročilo, ki ga je izdalo pred kratkim c. kr. justično ministrstvo o delovanju obrtnih sodišč v Avstriji v letu 1912. V Avstriji imamo 20 obrtnih sodišč. V letu je bilo vloženih 30.218 tožb, in sicer so vložili tožb: 1854 delodajalci, 27.159 delojemalci in 786 vajenci. Obrtna sodišča so rešila 29.748 tožb. Proti tem razsodbam vložene pritožbe so imele v 23 slučajih uspeh, v 93 slučajih pa je bila prva razsodba izpremenjena.

Nezgodna in zdravniška skrb za kmetijske delavce na Ogrskem. Poljedelski minister na Ogrskem je predložil državni zbornici zakonski načrt, po katerem bo veliko poljedelskih delavcev deležnih zavarovanja v »Deželni pomožni blagajni za poljedelske delavce.« Vsi poljedelski delavci kakor tudi delavci pri poljedelskih strojih pa morajo biti zavarovani zoper nezgode. Glede bolniščinne pa bodo delodajalci otstro zavezani, da bodo morali na svoje stroške skrbeti za obolelega posla in mu preskrbeti zdravnika in zdravlila.

Bolezni med dunajskim delavstvom v letu 1912. Obolelo je 120.582 oseb, in sicer na tuberkulozi sopil 11.424 oseb, na drugih boleznih na sopilih 13.872 oseb, na revmatizmu 10.616 oseb, na želodčnih in črevesnih boleznih 7670 oseb, na poškodbah 22.825 oseb. Umrló je 3353 oseb, in sicer največ jih je pobrala jetika, namreč 1297 oseb ali dobro tretjino. Jetika je res delavska bolezen.

Kmetijska družba v Nemčiji je imela v lanskem letu 18.394 članov in 1.748.300 mark dohodkov. Družba je imela 290 uradnikov in kmetijskih strokovnjakov. Družba je prodala v pretečenem letu za 12 milijonov umetnih gnojil, za 3 in pol milijona umetnih hranil in 8 milijonov kilogramov semen. Družba je izdala v preteklem letu 34 publikacij, ki so bile strokovnega značaja.

Socialna demokracija v Nemčiji znamenje v letošnjem prvem polletju nazadovanje. Res je, da je napredovala za 13% na svojih članih, ako pa pogledamo lansko številko napredovanja, vidimo, da je lansko leto napredovala za 15-9%. Tudi centralno glasilo »Vorw.« v Berlinu je izgubilo veliko naročnikov, tako da so se abonentni dohodki znižali za okroglo 50.000 mark. Nemška socialna demokracija ima letos 841.735 delavcev organiziranih. Ako primerjamo število 4.250.401, ki je število odda-

nih glasov za socialnodemokratske poslance pri zadnjih državnozbornih volitvah v Nemčiji, s številom organiziranih sodrugov, vidimo, da v Nemčiji skoro pet šestina socialnih demokratov ni organiziranih.

Delavci udeleženi pri dobičku podjetij. Že leta 1870 je bilo na Angleškem nekaj podjetij, ki so dajale svojim delavcem koncem poslovnega leta del čistega dobička. Leta 1912 je bilo na Angleškem 133 podjetij s 106.189 delavci, pri katerih so bili delavci nekaki sogsopodarji podjetja. Stvar je navadno sledeča: Delavci se s podjetnikom v začetku leta dogovore, da bodo skopzi celo leto delali za gotovo dnevno plačo, ne bodo med letom zahtevali povišanja plače in bodo od svoje dnevne plače vlagali po par vinarjev v podjetje. Denar, ki ga vlagajo v podjetje, se jim mora obrestovati po 3 do 5 odstotkov. Podjetje se zaveže, da dovoli delavcem vpogled v poslovne knjige in ako bo dobiček dosegel koncem leta gotovo vsoto dobička, se drugi dobiček sorazmerno s plačo posameznika razdeli med delavstvo, ki ali ta dobiček vložil v dobrodne namene delavstva (navadno polovica), ali ta dobiček vložil v podjetje v svrhu izpopolnitve ali razširjenja podjetja, ali pa se razdeli v gotovini na posamezne delavce. Včasih pa dogovor med podjetnikom in delavci naravnost določa, koliko odstotkov čistega dobička pripada delavstvu. Ako delavci vlagajo svoj del v podjetje in si ga ne razdeljujejo, se je že v več slučajih zgodilo, da je podjetje prešlo popolnoma v last delavstva. Te oblike udeležbe delavcev pri podjetjih na delavce zelo ugodno vplivajo. Delavci so stalnejši in ne menjajo tako hitro služb, ker kdor ni eno celo leto v podjetju, pri dobičku ni udeležen. Delavci delajo z veseljem in s pridnostjo, ker kolikor večji bo dobiček, toliko več tudi delavci dobe. Povprečno odpade na vsakega delavca 4-5 do 7-1% dobička njegove letne plače.

Brezposelnost v Belgiji v letu 1912 je znašala približno 1-5 odstotka vsega delavstva. Ta številka ni previsoka in jasno priča, da so delavske razmere v Belgiji skoro najugodnejše izmed vseh v Evropi. V letu 1911 je bila brezposelnost v Belgiji na približno 0-3 odstotka višja kot v letu 1912.

Brezposelnost na Francoskem v letu 1912. Na Francoskem je znašala brezposelnost v letu 1912 6-1 odstotka vsega prebivalstva. Ta številka je zelo visoka in je brezposelnost na Francoskem izmed vseh evropskih držav največja.

Ribič z veliko trsko na hrbtu je znak prave Scottove ribje oljnate emulzije,

in samo ta je prirejena po izvrstnem Scottovem načinu. Ker je pa mnogo več ali manj vrednih ponaredb, katerih zaviti so pravi Scottovi emulziji podobno ponarejeni, pazite pri nakupovanju na našo varstveno znamko z ribičem in odklonite vse druge ponaredbe.

Cena originalni steklenici K 2-50. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znak na Scott & Bowne, G. m. b. H., Dunaj VII. in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarne za poskušnjo. 2777

Zahtevajte

pri Vašem trgovcu ne samo „kocke za govejo juho“, nego izrecno

MAGGI kocke

po 5 v kajti te so

najboljše!

Samo prave z imenom MAGGI in 2850 varstveno znamko s križcem

Kupujte le vžigalice: V korist obmejnim Slovincem!

Poskusite! Skrbna postrežba!

Ostanki 40 metrov za 18 K

Ilepo izbrani kanafasi, flanele, modrotisk, belo blago, itd. vse najboljše kakovosti, dolgi 3—12 m (vzorci ostankov se ne pošiljajo). Tudi sicer kupite laneno in bombažasto blago: platno, blago za rjuhe, damast, kanafas brisače, barhente, flanele za gospodinjstvo in oprave za neveste najceneje pri znani podkronski tkalnici 2712

Jan. Škoda, tkalnica Červevy Kostelec št. 16, Češko
Vzorci vsakomur zastoj in franco!
Pišite ponje še danes.

Zadnje vesti.

HOHENLOHJEVI ODLOKI.

Rim, 20. septembra. Tukajšnji listi poudarjajo, da ima di San Giulano s sklicanjem diplomatičnega sveta glede Hohenlohjevih odlokov (kar je velika predrznost. — Op. ur.) resen namen to vprašanje diplomatičnim potom zopet na dan spraviti, ker avstrijska vlada noče o njem sploh več razpravljati.

ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR.

Gradec, 20. septembra. Nemci so se zbalí krika v lastnem taboru in hočejo krivdo zaradi izostalega zasedanja zvaliti na Slovence. Nemci so sami stavili nesprejemljiv program. Pogajanja bodo trajala še prihodnji teden. Za Slovence se pogaja dr. Korošec.

RAZPRAVA PROTI DOJČICU.

Zagreb, 20. septembra. Razprava proti Dojčicu je razpisana za 25. t. m. in bo predsedoval svetnik Wendler; tožbo bo zastopal upravitelj drž. pravdnitva Mesarič. Zanimanje za razpravo je veliko in so odane že vse vstopnice.

ZVIŠANJE VOJAŠTVA.

Dunaj, 20. septembra. Vojni minister Krobatin je danes konferiral z grofom Tisza glede nameravanega zvišanja rekrutnega kontingenta.

VOJAŠKA VEST.

Dunaj, 20. septembra. »Zeit« trdi, da je armadni nadzornik in najvišji poveljnik domobranstva nadvojvoda Friderik cesarja prosil, naj ga od te službe odstavi in da bo tudi njegov namestnik general Sikovsky odstopil. »Militärische Rundschau« pa to vest dementuje.

ZA DRUGO ČEŠKO UNIVERZO.

Praga, 20. septembra. Jutri se vrši v vseh čeških deželah 100 zborovanj za drugo češko vseučilišče v Brnu.

VPRAŠANJE KONKORDATA.

Pariz, 20. septembra. »Echo de Paris« izvaja, da bo srbska deputacija, ki se nekako v dveh tednih zaradi konkordata poda v Rim, obstojala iz najodličnejših državnikov. Sveta Stolica je pripravljena se pogajati, toda mora počakati, da bodo meje nove Srbije natančno določene. Kljub nasprotovanju avstrijske vlade proti konkordatu se pričakuje, da ne bo resnih težkoč.

BULGARI PROTI RUSIJI.

Carigrad, 20. septembra. Na rout, ki ga je priredil ruski poslanik na čast bulgarskim delegatom, ni prišel noben bulgarski delegat.

SRBSKO-ČRNOGORSKE ZADEVE.

Cetinje, 20. septembra. Kralj Nikolaj je konferiral s srbskim poslanikom glede srbsko-črnogorske meje, nakar se je poslanik o isti zadevi posvetoval s črnogorskim premierom Vukotićem, ki se prizadeva, da se to vprašanje reši čimprej.

RUSIJA IN FRANCIJA.

Pariz, 20. septembra. Ruski zunanji minister Sazonov bo v Parizu s Pichonom konferiral o francosko-ruskem sporazumu v Mali Aziji in bo sprejet od predsednika Poincarésa.

ALBANSKE ZMEŠNJAVE.

Valona, 20. septembra. Srbska vlada je izjavila, da bo svoje čete v par dneh odpoklicala preko Drina.

Drač, 20. septembra. Trina, v Tirani, Kroji in drugih krajih so se vršili shodi v prilog Essad paši. V več občinah se je organizirala uprava, neodvisna od valonske vlade.

Belgrad, 20. septembra. Iz Djakovice in Prizrena je nad 2000 Albancev pobegnilo zadnji čas v gore, kjer so se oborožili.

Valona, 20. septembra. Tu se je vršil velik shod proti Essad paši. Po shodu so zborovalci odšli pred avstrijski in laški konzulat, kjer so priredili ovacije.

RUSIJA V ALBANIJI.

Peterburg, 20. septembra. Ruska vlada namerava v Albaniji ustanoviti generalni konzulat.

SIN RAJNEGA CARA ALEKSANDRA UMRL.

Berolin, 20. septembra. V Marburgu je umrl princ Jurij Jlianski, sin cara Aleksandra II. s kneginjo Katarino Dolgorukij.

SMRTNA KOSA.

Dunaj, 20. septembra. Na historični kongres semkaj došli vseučilišni profesor iz Černovic dr. Erdberg-Frank je od mrtvo-uda zadet umrl.

DIJAŠKA SOCIALNA KONFERENCA V LJUBLJANI.**Dnevni red:**

V soboto, dne 27. septembra ob pol 10. uri dopoldne - otvoritev zborovanja.

Referati (dopoldne):

a) Ambrožič Matija: O potrebah slovenskega visokošolskega dijaštva. — b) Dr. Karel Ferluga: O dijaških socialnih institucijah pri drugih narodih in ustanovitvi »Slovenske dijaške matice«. — Referati (popoldne): a) M. R. Lemež: O slovenskih podpornih društvih in njih modernizaciji. — b) Perić: O podpornih skladih.

V nedeljo, dne 28. septembra ob 10. uri dopoldne:

a) Debata o delu v jeseni in o izvedbi sprejetih resolucij. — b) Zaključitev zborovanja.

Zborovanje se vrši v mali dvorani »Mestnega doma«. Ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala, zato vabimo tem potom na naše zborovanje vse one kroge, ki se zanimajo za dijaško socialno vprašanje in zlasti one, ki bi bili pripravljeni sodelovati na polju dijaško-socialnega dela. Zlasti pa vabimo na naše zborovanje dijaštvo, da se odzove to v obilnem številu.

»O. V. P. O.«

š Deklamacijski večer v Mariboru.

Gg. Milan Skrbinšek, režiser in igralec in Josip Šest, igralec, priredita v sredo, dne 24. t. m. v mariborskem Narodnem domu deklamacijski večer. Opozorjamo že danes na to prireditev, ki bo za mariborske Slovence nekaj čisto novega. Imenovana gospoda sta pred kratkim tudi v Ljubljani priredila prvi slovenski deklamacijski večer in žela obilo pohvale.

Nerazpoloženje in nevolja do dela imata v zelo mnogih slučajih svoje vzroke v slabi prebavi. Od narave ustvarjeno, po svoji sestavi in moči vedno enakomerno Franc Jožefovo grenčico uporabljajo že desetletja merodajni profesorji in doktorji za odstranitev zaprtja. Naravna Franc Jožefova grenčica učinkuje že v mali množini gotovo in brez bolečin; ne povzroča, kakor nasprotno mnoge kroglice, ki se na trgu kričeče hvalijo in ponujajo, nikakega draženja črevesne sluzne kože in nima nikakih drugih škodljivih posledic. »Med naravnimi odvajalnimi rudnicami« poroča »Le Journal de Médecine de Paris«, da zavzema Franc Jožefova grenčica neovrgljivo prvo mesto. — Ker se nahaja v trgovini mnogo potvar, zahtevajte v lekarnah, drogerijah in v zalogah rudninskih vod to rudnico s polnim imenom. Kjer je ne morete dobiti, obrnite se naravnost na ravnateljstvo razpošiljalnice Franc Jožefovih zdravilnih vrelcev v Budimpešto.

Djakovski valjčni mlin d. d.

Komisijonalna zaloga pri:

A. ŠVARA

Ljubljana, Frančiškanska ul. 6.

V bližnjih dneh se prične prodajati pod znamko »Jako« naš domač izdelan **moke** ki bo lek najboljše glede kakovosti in cene kljubovala vsaki konkurenci.

Kupi se že rabljen, a dobro ohranjen harmonij

Ponudbe naj se pošljejo kr. šolskemu svetu v Ljubljani, Notranjsko.

Učenka

se sprejme v kolonijalno trgovino v Ljubljani z dovršeno šolsko izobrazbo, 15 do 16 let staro. Sprejme se le taka, ki je lepega vedenja in pod nadzorstvom starišev. — Ponudbe: Glavna pošta, predal 121.

Radioaktivno termalno kopališče
Toplice na Kranjskem. Sezija od 1. maja do 1. oktobra.
Postaja dolenske železnice Straža — Toplice. Akratov vrelec 38° C, ki daje nad 30.000 hl radioaktivne termalne vode na dan. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskimi boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopelji. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gostogostnata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno **Kopališka uprava.** 976 66

Kupi se**posestvo**

v lepem, rodovitnem kraju, če mogoče arondirano, v obsegu od 60 do 100 oralov, s stalnim in gospodarskimi poslopi v dobrem stanju. Plačilo takoj v gotovini.

Ponudbe na »Fisarno za urejevanje splošnih gospodarskih zadev« 2881

J. Rozman, Kranj.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER naravna alkalična kislina

najboljša dijetična in osvežujoča pijača

preizkušena pri želodčnih in črevesnih ka-farih, obistnih in mehurnih boleznih, katero priporočajo največjavniji zdravniki kot bistveno

podpiralno sredstvo

pri karlovovarijskem in drugih kopeliških zdraviljenjih in kot **poznejše zdravilo** po kopeljih 24 38 in trajno porabo. I (VI.)

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**, železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zasloni in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloge pri **Mihael Kasner-u, Peter Lass-niku in Andrej Šarabonu, Ljubljana.** 11

Naznanilo.

Podpisani vljudno naznanjam sl. občinstvu, da sem po svojem očetu prevzel in z današnjim dnem otvoril

gostilno v Vevčah.

Skrbel bodem za izborna pijača in dobro kuhinjo ter za točno postrežbo, ter se priporočam cenj. gostom za nadaljno naklonjenost.

Za obilen obisk se priporoča

Andrej Oman

2896

gostilničar v Vevčah.

Izjava.

Spedaj podpisani opozarjam vsakogar, kateri bi mojemu sinu Janezu Narobe iz Selc nad Škofjo Loko kaj posodil ali kaj prodal, da nisem jaz plačnik zanj.

2881

Jožef Narobe, Goričane št. 9.

Sprejme se eden ali dva
kleparska pomočnika 2894
dobra stavbena delavca proti primerni plači in 1 VAJENEC ali pomožni de-lavec, tudi le samo proti plači, za kle-parsko obrt pri IV. WOSTNER, kleparju in instalacija vodovoda v Vodmatu p. Lj.

Inteligent

kat. prepricanja, zmožen 4 jezikov, več v po-sojilničnem delovanju, izvežban urednik, prosi vsaj za začasno službo. Blagohotne ponudbe na upravo lista pod št. 2894.

Pozor! Pozor! Drože — Presgerm.

Uljudno naznanjam vsem pekovskim mojstrom in trgovcem, da sem povečal svojo znano tovarno za drože in isto s parnim strojem uredil, ter mi je zato mogoče postreči brez konkurence po najnižjih cenah in z najboljšim blagom.

Cene po dogovoru, večja naročila imajo še za celo leto popust. — Naročila od 4 kg pošiljam franco. Pričakuje cenjenih naročil, beležim z odličnim spoštovanjem 3955

Maks Zaloker Prva ljublj. tovarna drož v lastni hiši Krakovski nasip št. 26.

Povečanje portala v najmodernejšem stilu,

v prvem nadstropju sedanjega lokala ter za celo fronto hiše g. Simo-netti, Mestni trg št. 6, da bo mogoče z elegantnim aranžiranjem izložb vsak čas prepričati cenjene odjemalce o moji najpopolnejši izbiri v konfekciji za dame, gospode, dečke in deklice.

Radi ogromne zaloge oddajam blago pod lastno ceno še pred sezono.

Angleško skladišče oblek

Mestni trg 5—6

O. Bernatovič

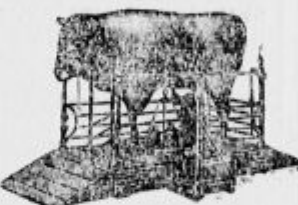
Mestni trg 5—6

Brusnice I vrste

s triglavskega pogorja preskrbuje 1 liter po 30 vin. JERA ODAR, Srednjavos v Bohinju. 2886

SODE

dobro ovinjene, stare in nove, male in velike, ima na prodaj **IVAN BUGGENIG**, sodarski mojster, Ljubljana, Cesta na Rudolfovo želez-nico št. 7. 2885 3

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, živinskih in drugih tehničnih za trgovino in obrt, stavbeno in umetno ključavničarstvo**IVAN REBEK**

CELJE, Poljska ulica 14

priporoča svoje tehnične. — Ceniki na razpolago brezplačno in franko. 2163

Ustanovljena 1892

Ustanovljena 1892

Fr. Hopf

sodno zapriseženi izvedenec v Ljubljani

Šelenburgova ulica št. 6

prva največja in najstarejša trgovina

glasovirjev in godbenega orodja

Glasovirji, pi-anini, harmo-niji (amerik.) najbolj slovitih tvrdk: Stelz-hammer,

Rössler, Czerny & Hofmann, Höppli in edino zastopstvo dvorne tvrdke Förster.

Posojevalnica.

Plačila na obroke.

Najnižje cene.

333 1

Absolvent

obrtne šole, z dobrimi izpričevali, išče službe kot risar ali kipar. — Ponudbe naj se pošljejo pod »Marljivost« št. 5000, Kamnik, pošto ležeče. 2882 3

Dobro ohranjeni

2893

PISALNI STROJI

kakor, Remington, Smith, Bros, Ideal, Under-wood itd. se dobijo po nizki ceni pri »Oliver Trading Office, Ljubljana«, Miklošičeva cesta 16.

Nc. VIII. 207/13/2.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani sta po prošnji lastnika g. Josipa Tribuča, posestnika na Glincah št. 37, na prodaj po javni dražbi

hiši št. 20 in 116 na Glincah, »pri Bobenčku«.

tvoreči vl. št. 489 d. o. Vič, za kateri se je ustanovila izključna cena v zneskih 20.000 K za hišo št. 20 in 10.000 K za hišo št. 116 na Glincah.

Dražba se bo izvršila

v soboto, dne 27. septembra 1913, na licu mesta na Glincah ob 9. uri dopoldne.

Dražbeno izkupilo je položiti v roke prodajalca.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri c. kr. notarju Ivanu Plantanu v Ljubljani, kot sodnem komisarju.

Ljubljana, dne 20. septembra 1913.

Ivan Plantan,

c. kr. notar kot sodni komisar

Gospodična, ki je izvršila osmi razred z dobrim uspehom, želi vstopiti v kako večjo trgovino z mešanim blagom kot 2865

praktikantinja.

Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod »št. 2865«. (Znamka za odgovor!)

Nagrobne križe

kamenite podstavke za na-grobne križe, nagrobne sve-tilke, vsakovrstne peči, na-vadne preproste pa najno-vejše do najfinejših izpeljav, štedilnike, kotle za žganje in pičo kuhati, slamoreznice robkarice za koruzo, sti-skalnice za grozdje in sadne mline, umetna gnojila in vsakovrstno železninarsko blago priporoča po najniž-jih cenah na debelo in drobno veletrgovina z železnino

„MERKUR“
Peter Majdič v Celju

Fina šivilja

želi službe kot

prirezovalka

za boljše delo. Nastopi takoj ali s 1. oktobrom, najraje v Ljubljani. Naslov pove uprava lista pod št. 2894. (Znamka za odgovor!) 2894

SODL

Več vrst sodov ima na prodaj **A. Repič**, so-darski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2633

Christofov učni zavod

kojega otvoritev je vzela visoka c. kr. deželna vlada na znanje, vpisuje ves mesec september vsak dan od 12. do 3. ure popoldne v Sodni ulici št. 1, I. nadstropje. — Najbolje obiskovan zasebni učni zavod. — Gojenke in gojenti tega zavoda pridejo najhitreje k dobremu kruhu. — Pouk v obeh deželnih jezikih. — Šolsko leto se prične 1. oktobra 1913 in traja samo 10 mesecev. — Solnina nizka. 2581

2898

Zahtevajte zastonj pošiljatev vzorcev

cefirja, blaga za postelje, flanele, barhenta, inleta, grizeta, damast-gradla, belega blaga, brisač, žepnih robcev, kakor tudi platna in bombaževine ter vsakovrstnega blaga, ki ga razpošilja po čudovito nizkih cenah **tkalnice**

Henrik Goldschmied, Bistra 118
pri Novem Mestu ob Metli, Češko.

40 metrov ostankov lepo sortiranih, flanele, barhenta, modrotiska, kanava itd. prima kakovosti, 16 K. Ravno isti ostanki najlepše kakovosti 20 K. — Od ostankov se ne pošiljajo vzorci.

Išče se boljša

hišina

iz poštene hiše k boljši rodbini, ki bi znala šivati in bila zmožna nemščine. — Ponudbe na upravo lista pod št. 2806.

Albin Novák

Sinčaves, Koroško

Tovarniška zaloga in razpošiljanje cerkvenih potrebščin kakor: aparat-olje za večno luč, stenje, stekla, kadilo oglje za kadilnice itd.

Za abstinence: Sadne soke raz. vrst. Gene solidne, postrežba točna. 2084

Prodaj hišo

po nizki ceni v ljubljanskem predmestju, na lepem zračnem prostoru, porabna tudi za kako obrt, posebno mesarsko. Naslov pove uprava lista pod št. 2846. (Znamka za odg.)

2797

Le direktno iz tovarniške razpošiljalnice

„SUDETIA“

Jägerndorf št. 50, Avstr. Šlezija, kupite blago za moške in ženske obleke kakor tudi šlesko platno najboljše kakovosti po najnižjih tovarniških cenah.

Ostanki po čudovito nizkih cenah! Zahtevajte vzorce! Krasne sezonske novosti!

Stolpne ure

Izdeluje **RICHARD LIEBING**, zapriseženi večak in cenilec c. kr. trgovskega sodišča dunajskega na Dunaju XIII 10, Spelsingerstrasse 66, za cerkve, mestne hiše, graščine, vojašnice, šole, tovarne itd. v najnovejši najboljši konstrukciji in solidni izvedbi. Gradim tudi električna samo-navijanja pri novih kakor tudi pri obstoječih stolpnih urah ter izvršujem vsakovrstna popravila stolpnih ur. Cerkvam in občinam dobavim tudi na obroke. Proračuni brezplačno. Pri vprašanjih se žele povsem enostavne skice in mere, na željo si pa tudi te preskrbam sam. 2519

Anton Presker

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14.

se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen poset zlasti pa preč. duhovščini in izdelovanju vsakovrstne duhovniške obleke (talarjev itd.), iz trpežnega in solidnega blaga, po nizkih cenah. 811 52

Mesto gozdnega čuvaja.

Pri komisiji za pogozdovanje Krasa v vojvodini Kranjski je oddati

mesto gozdnega čuvaja

s sedežem v Vipavi. Letna plača znaša 600 K s pet petletnicami po 60 K in službena obleka.

To mesto je začasno proti medsebojni 14dnevni odpovedi.

Prosilci naj vložijo lastnoročno pisane prošnje do 1. oktobra t. l. pri podpisnem predsedništvu.

Te prošnje morajo biti opremljene z dokazili o stanu, šolski vzgoji in dosedanjem službovanju, dalje z dokazili, da niso stari še 40 let, da so zmožni slovenskega jezika v govoru in pisavi, telesno sposobni in neomadeževanega vedenja.

Predsedništvo komisije za pogozdovanje Krasa v vojvodini Kranjski.

V Ljubljani, dne 17. septembra 1913.

2880

Vedno velika zaloga

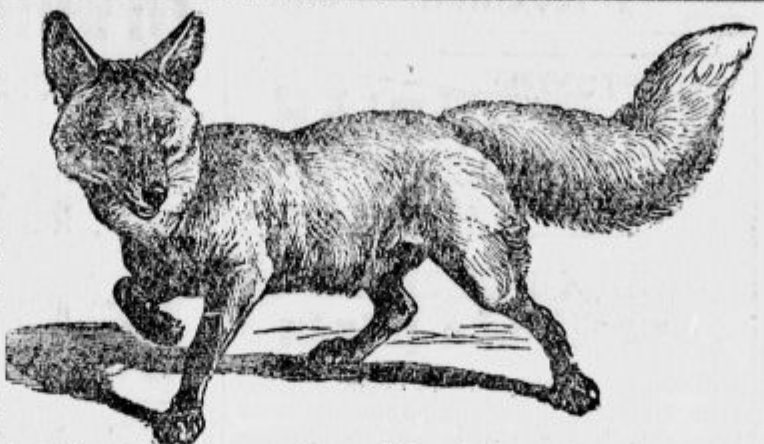
klobukov in čepic

lastnega izdelka.

Kupuje kože vseh divjačin po najvišjih dnevnih cenah.

Se priporoča za izdelovanje kožuhov vseh vrst, kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov. V zalogi ima vedno veliko izbiro vseh vrst kožuhovine. — Sprejemajo se popravila vseh v to stroko spadajočih predmetov. Izdeluje se vse po najnižjih cenah.

J. WANER, Ljubljana, Sv. Petra cesta 21.

Prostovoljna prodaja.

Prodaja se

2887

hiša, pod, hlev, vrt s sadnim drevjem, 2 njivi, 2 gozda.

Tozadevna prodaja vrši se v nedeljo dne 28. septembra 1913 ob 2. uri popoldne pri lastniku **MIHATU GROŠE** v Vogljah št. 25, Gorenjsko. Kupec dobi lahko tudi več skupaj ležečega polja in gozdov.

Priložnostni nakup,

Ugodni plačilni pogoji.

Naznanilo preselitve obrti.

Podpisani vljudno naznanjam p. n. občinstvu, da sem svojo

tesarsko obrt

preselil iz Domžal v Ljubljano.

V Domžalah obdržim za nedoločen čas podružnico, v istem obsegu in prostoru kot do sedaj.

Priporočam se sl. občinstvu, sl. korporacijam ter prečast. gg. duhovščini, za naročila vseh v mojo stroko spadajočih del, katere bodem izvrševal po mnogoletnih izkušnjah po najmodernejših pravilih stavbarstva, solidno in po zmernih cenah. 2833

Zahvaljujoč se za vse do sedaj mi izkazano zaupanje se priporočam tudi nadaljnji naklonjenosti.

Franc Ravnikar

mestni tesarski mojster, Linhartova ulica št. 25.

Št. 20.464.

RAZGLAS.

2879

Iz mestnega kamnoloma v Lanišah pri Škofelji prepeljati je v Ljubljano na Domobranksko cesto

392 m³ gramoza.

Podjetniki, ki bi hoteli to vožnjo prevzeti, naj blagovolijo staviti svoje ponudbe, katerim je priložiti 200 kron vadija v denarju ali hranilno knjižico z vlogo v enakem znesku, do najkasneje 30. septembra t. l. do 12. ure opoldne na mestni stavbni urad v Ljubljani. Gramoz mora biti tekom dveh mesecev prepeljan in na Domobrankski cesti v figure zravnane. Na ponudbe brez vadija se ne bode oziralo.

Nadalje se razpisuje tudi dobava gramoza iz mestnega kamnoloma v Lanišah, z lomenjem, drobljenjem in prevažanjem na mestni travnik pod dolenjskim kolodvorom ob Dolenjski cesti. Ako bi se taki podjetniki našli, naj se oglašijo v mestnem stavbnem uradu v Ljubljani in oddajo svoje ponudbe v gori določenem času na zapisnik.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 17. septembra 1913.

Radi odpotovanja od 22. do 27. t. m. se prodaja nekaj starega 2891

pohištva in lepa salonska garnitura.

Poizve se v Zatiški ulici št. 1, II. nadstropje.

Vinski trgovci in gostilničarji POZOR!

Prodaja se po prav nizki ceni večja množina

lesenih zamaškov

(vehe) različne velikosti. Vzorce pošlje na zahtevo franco Josip Kralnc, Vodmat 95, pošta Moste, Ljubljana. 2880

TRGOVINA V MENŠU

s špecerijo, pivo-, vino- in žganjetočem ter trafiko se ugodno 2888

odda v najem ozir. prodaja.

Vprašanja na J. Jenko, Mengeš št. 95.

Absolutno zajamčeno, pristno

vino

Kmetijsko društvo v Vipavi oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata pristna bela mašina in namizna vina letnika 1912 po 56 do 60 K za hektoliter, postavljeno na kolodvor v Ajdovščino. — Sortirano vino

— rizling —

je po 65 K. — Manj kot 56 litrov se ne odpošilja. — Kleti nadzoruje vipavski dekan.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

2515

Najboljše ogrske salame,

fino, sočno šunko (gnjat), kranjske klobase, prekajeno meso, slanino s papriko, najboljši pristni emendolski sir ter sladko čajno surovo maslo priporoča tvrdka J. BUZZOLINI, Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljatev od najmanjše do največje množine po najnižji ceni. 2578

Prostovoljna dražba.

V torek, 23. septembra t. l. ob 9. uri popoldne se vrši na Resijevi cesti št. 3, I. nadstropje (desno) prostovoljna dražba razne lepe, malo rabljene

sobne oprave, ena poštna uniforma in več drugih reči.

V smislu sklepa občinskega odbora se razpisuje služba

občinskega sluga

spojena z več drugimi službami. — Plača primerna. Pismene prošnje je vlagati do 30. t. m. na podpisani urad.

Občinski urad v Šmartnem pri Litiji, 14. septembra 1913.

2831 Župan: L. Hostnik.

Bezgove jagode, kozje črešnje, habatove jagode

kupi v večjih množinah Ed. Angerer-jeva lekarna St. Johann, Tirolsko. Sodi za razpošiljanje na razpolago. 2710

PEKARIJA

dobrodoča, poleg sodnije in davkarije, lepa enonadstropna hiša s stanovanjem in vrtom, se zaradi bolezni in odpotovanja pod ugodnimi pogoji takoj prodaja v trgu Vransko pri Celju. Pojasnila daje gospod župan Karol Schwentner na Vranskem. 2845

Družba sv. Mohorja.

Iz glasnika Družbe sv. Mohorja v letošnjem koledarju posnamemo:

Družba sv. Mohorja šteje letos 78.271 udov, to je 296 manj nego prejšnje leto. Nazadovani smo torej nekoliko, a vendar se je skupno število Mohorjanov še vedno ohranilo na častni višini.

Ko primerjamo letošnje število udov po posameznih škofijah, oziroma krajih, z lanskim, vidimo, da smo nazadovani po sledečih: ljubljanska 164, dalmatinske in senjske 24, zagrebske 45, somboteljske 46, sekovske 78, videmske 10, Amerika 440, Afrika in Azija 58. — Napredovali pa smo v sledečih škofijah: v goriški za 86, v krški za 85, v lavantinski za 149, v tržaško-koperski za 175, v porečki za 17, v djakovski za 5, v Bosni za 7, po raznih krajih za 45 udov.

1. Goriška nadškofija šteje 173 dosmrtnih, 9487 letnih, vkup 9660 udov.

2. Krška škofija šteje 207 dosmrtnih, 5969 letnih, vkup 6176 udov.

3. Lavantinska škofija 516 dosmrtnih, 23.978 letnih, vkup 24.494 udov.

4. Ljubljanska škofija šteje 835 dosmrtnih in 27.926 letnih, vkup 28.761 udov.

5. Tržaško-koperska škofija šteje 91 dosmrtnih, 48889 letnih, vkup 4980 udov.

6. Škofiji Poreč in Krk štejeta 8 dosmrtnih in 142 letnih, vkup 150 udov.

7. Senjska in dalmatinske škofije štejejo 10 dosmrtnih, 184 letnih, vkup 194 udov.

8. Zagrebska nadškofija šteje 15 dosmrtnih in 317 letnih, vkup 332 udov.

9. Djakovska škofija šteje 78 letnih udov.

10. Bosanske škofije štejejo 8 dosmrtnih, 140 letnih, vkup 148 udov.

11. Somboteljska in druge ogrske škofije štejejo 174 udov.

12. Sekovska škofija 26 dosmrtnih, 329 letnih, vkup 355 udov.

13. Videmska nadškofija šteje 15 dosmrtnih in 125 letnih, vkup 140 udov.

14. Razni kraji v Avstriji in ostali Evropi štejejo 16 dosmrtnih, 406 letnih, vkup 422 udov.

15. Amerika šteje 23 dosmrtnih, 2087 letnih, vkup 2110 udov.

16. Afrika in Azija štejeta 8 dosmrtnih in 89 letnih, vkup 97 udov.

Mohorjeva družba šteje torej: 1951 dosmrtnih, 76.320 letnih, skupaj torej 78.271 udov.

Leta 1914. izda Mohorjeva družba sledeče knjige:

1. Kakor po navadi, dobé družbeni udje »Koledar«, ki bo nadaljeval zanimive dogodke balkanske vojske. Slovanski narodi na Balkanu so se dvignili in se osvobodili krutega turškega jarma, ki ga jim je bilo naložilo ljudstvo, katero je v

kulturi zaostalo skoro za vsem drugim na svetu. Zavist evropskih držav, zlasti Francija in nemški protestantizem sta kriva, da Avstrija teh narodov ni mogla že davno osvoboditi. Zda so se balkanske države oprostile same. Po šeststoletni noči je prišel dan. Zato nas zanimajo ti dogodki in ljudje bodo povesti, ki nam jih podaja znani rojak, gospod profesor A. Bezenšek v Sofiji, čitali z velikim zanimanjem.

2. Znamenita bo knjiga: »Mesija«, katero je družbi spisal presvitli knezoškof ljubljanski dr. A. B. Jeglič. Družba je izdala Zgodbe sv. pisma. Naš narod pa potrebuje in pogreša že dolgo, kar se je ljudem v drugih jeziki že davno ponujalo: Življenje Jezusovo. Evangeliji so nam znani, ali dandanes hočemo življenje Jezusovo imeti, kakor se je razvijalo od Betlehema do Kalvarije, hočemo imeti tako spisano, kakor se sicer piše životopis, v katerem se združuje vse, kar je znanega iz življenja slavnih mož. Tako življenje Jezusovo je družbi spisal apostolski pastir ljubljanske škofije in ni dvojbe, da bodo ta spis sprejeli z velikim veseljem vsi Slovenci. Spis bo izšel v dveh delih, tako da že prihodnje leto imajo Mohorjani celega v rokah. Znani umetnik V. Cotič bo spis okrasil z izvrnimi risbami.

3. Tretja knjiga bo »Mladim srcem«, II. zvezek, katero je spisal znani pisatelj Ksaver Meško in ilustriral umetnik Saša Šantel.

4. Dr. J. Gruden nadaljuje svojo »Zgodovino slovenskega naroda« (4. zvezek). Ako kdaj katero knjigo, pozdravlja slovenski narod le-to z največjim veseljem. Že prvi zvezek je bil sprejet z obćim priznanjem, drugi je bil veliko zanimivejši. Slovenec bo po tej knjigi šele spoznal svojo zgodovino in se bo zavedel pomena slovenske narodnosti. Srednjim šolam bo ta knjiga dajala gradiva v obilici, da na njeni podlagi poglobljeno poznavanje domovine, katere žalilob mi v Avstriji doslej nismo znali ceniti. Iz takih spisov se bodo ljudje učili spoznavati, da imamo i mi svojo zgodovino in da se nam doslej ni povedalo, kako je ta zgodovina slavna.

5. Peta naša knjiga je »Slovenskih Večernic« 68. zvezek, ki prinese zbirko krajših povesti. V Večernicah bodo zastopani znani pisatelji, kakor: Ks. Meško, Kostanjevec, P. Perko, dr. Česnik in pa še drugi.

6. Molitvenik bo v prvi vrsti namenjen bratovščinam in cerkvenim družbam. Ljubljanski bogoslovci so bili priredili lep prevod laške Skupolijeve knjige: »Duhovni boj« in vč. gosp. župnik Fr. S. Finžgar je prevzel uredništvo. Prevod je lep, z njim se obogati naše ascetično slovstvo. Kdor želi vezan molitvenik, naj doplača za veznino z zlato obrezo 1 K 20 vin., z rdečo obrezo 60 vin.

Komptoarist
zmožen vseh pisarniških del, išče službo. — Naslov se izve pri upravnistvu »Slovenca« pod št. 2841.

Ovratnike za prečastito duhovščino
priporoča **Josipina Podkrajšek**
Ljubljana, Čevljarska ulica št. 2
— Naročila po pošti se izvrše točno. —

Zobna krema
KALODONT
Ustna voda

SKNA in modno blago za gospode in gospe dobo za sebniki najboljše iz prvovrstne izvozne hiše
= Prokop Skorkovský & sin =
ŠUMPOLEC (Česko).
Velika izbira. — Vzorci na zahtevo tranko. Na željo damo napraviti moške obleke tukaj.

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. klr. odd. dež. boln.

Vsled opustitve trgovine se prodaja nova, samo par mesecev rabljena
registrirna blagajna
(NATIONAL REGISTER). Naslov v upravnistvu »Slovenca« pod št. 2848. (Znamka za odgovor.) 2848

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani
n. a. dob. civilj. in rentne, nezg. in jamstv. zavarovalnice
sprejema zavarovanja na doživljenje in smrt, otroških dob, rentna in ljudska, neogodna in jamstvena zavarovanja. Zavod temelji na vzajemnosti. Absolutna varnost. Cene premije. Sposobni ZASTOPNIKI naj javijo svoj naslov. Prospekti zastoj in poštne prosto. 1780

500 K
Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin **Riamazilo**. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 336
Kemény, Kaschau (Kassa) I. Poštni predal 12/160 Ogrsko.

Izprašani optik
Fr. P. Zajec, Ljubljana
Stari trg št. 9 1135 1
Očala in ščipalniki natančno po zdravniških in znanstvenih predpisih. Velika zaloga toplomerov, barometrov, vsakovrstnih daljnogledov itd. itd. Moderno urejena delavnica z električnim obratom. Ceniki brezplačno!

Krojaškega pomočnika
za veliko delo sprejme takoj **Ant. Čebulj**, krojaški mojster, Jesenice, (Gorenjsko)

Kupim takoj star harmonij
Leopold Miakar, Ljubljana, Sv. Petra
cesta št. 51. 2859

Šolske knjige

v najnovejših izdajah za ljudske, meščanske, srednje in vse druge šole se dobe v

KATOLIŠKI RUKVARNI V LJUBLJANI

kjer so tudi seznamki knjig za vse šole brezplačno na razpolago.

Brezplačno se dobe dalje tudi sledeči najnovejši katalogi naše knjigarne:

1. Splošni katalog slovenskih knjig, ki obsega tudi novosti književnega trga.
2. Katalog molitvenikov in drugih nabožnih knjig.
3. Katalog glasbenih del (cerkvene in svetne glasbe).
4. Cenik učil in šolskih tiskovin.

- Priporočamo tudi:
- Prof. I. Grafenauer, **Zgodovina novejšega slovenskega slovstva**.
I. *Od Pohlina do Prešerna* K 2—, vez. K 280.
II. *Doba narodnega prebujenja* K 6:20, vez. K 7:20.
- Prof. dr. I. Šleibinger, **Slovarček nemškega in slovenskega jezika**, K 1:20, vez. K 1:80. Obsega nemško oblikoslovje.
- Arhitekt C. Koch, **Načrt Ljubljane** v dveh barvah K —30, v petih barvah K —50.
- Prof. I. Grafenauer, **Zbirka slovenskih povesti**:
I. I. Ogrinec, *Vojni mir ali poganstvo in krst*. Povest iz časa pokrščevanja Slovencev. K —60.
Fr. S. Finžgar, *Pod svobodnim solncem*. Povest davnih dedov, dva zvezka K 6:80, vezana K 8:80.
— *Naša kri*. Igrokaz v širih dejanjih, K 1:40, vez. K 2:50.
Ant. Medved, *Poezije II. del*. K 4—, vez. K 5:40.
S. Sardenko, *Roma*. Poezije. K 2—, vez. K 3:20.
Ant. Medved, *Kacijanar*. Tragedija v petih dejanjih. K 1:40, vez. K 2:40.
Dr. A. Ušeničnik, *Socijologija*. K 8:50, vez. K 10:80.
Dr. A. Mahnič, *Več luči*. Iz Rimskega katolika zbral dr. A. Ušeničnik, K 3—, vez. K 4:40.
Urbanus, *Knjiga o lepem vedenju*. K 3—, vez. K 4—.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata EberlTrgovina oljnatih barv,
laka in firneža**Crkoslikarija**Slikarja, pohištena in
stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union

Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristne-
ga lanenega olja.

Oljnate barve, najboljše

vrste fačadne barve,

vremensko neizpremen-

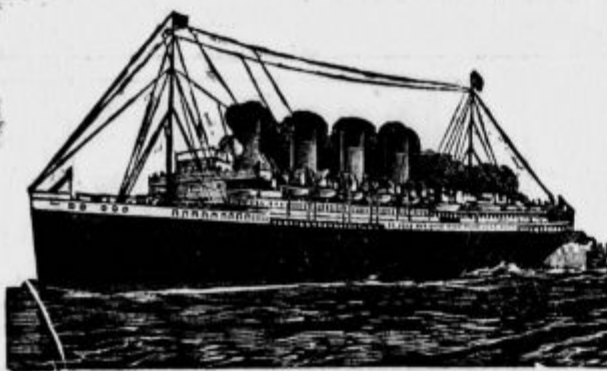
ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

sobne slikarje.

1132

Lake angleške za kočije, lake
za pohištvo in druge predmeteOlje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako
obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.Predmete in potrebščine
za žgalno in briljantno
slikanje.Delavnica za črkoslikarska,
likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

Samo 5 dni z brzoparniki francoske družbe !!

Najkrajša
vožnja iz**Havre v New York**Veljavne vozne liste za vse razrede in vozne listke za potnike
iz Amerike nazaj v domovino dobiš edino pri 1929**ED. ŠMARD**oblastveno potrjena po-
tovalna pisarna v

Ljubljani, Dunajska cesta 18

v hiši Kmetke posojilnice nasproti
gostilne pri „Figovu“Vozne listke iz Amerike v staro
domovino po najnižji ceni. Iz-
daja vozne listke po vseh že-
leznicah za prirejanje zabav-
nih in romarskih vlakov. Vsa
pojasnila istotam brezplačno.**E**s-Ka
s-Ka
s-Ka
s-Ka

oooooooooooooooooooo

Prvovrstna in
najboljša
kolesa sedanjosti.

oooooooooooooooooooo

Adler
dler
dler
dler

Specialna trgovina s kolesi in deli

ANA GOREC, Ljubljana

Marije Terezije cesta 14 (Novi svet, nasproti Kolizeja).

Zahtevajte cenik.

Rabljena kolesa od 25 K naprej.

Izposojevanje koles.

Naznaniloprodajam
iste**Zaradi opustitve koles**

po zelo znižanih cenah

z jamstvom. — Kdor si misli kupiti drugo leto kolo, naj se
potrudi v mojo trgovino. Vljudo vabim**F. ČUDEN,** trgovina s kolesi, Ljubljana
Prešernova ulica šte. 1.

2779

Pfaff**Pozor.**

šivalni stroj

Kdor si želi kupiti v resnici dober

naj kupi Pfaffov stroj

samo pravi ki nosi na glavi in stoja ime

„PFAFF“ in je z desetletnim jamstvom.

Velika kolesa kakor: Waffenrad, Puch, so-

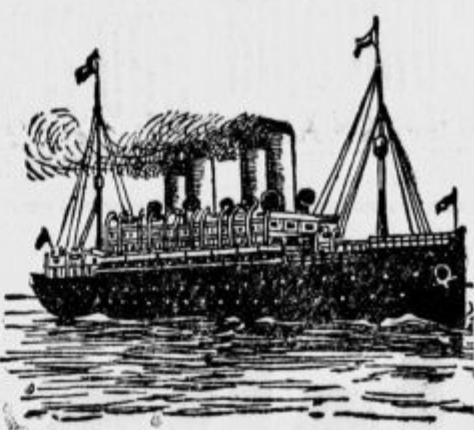
zaloga lidno ljudsko kolo Kosmos in

ilurija kakor tudi vsa posamezna dela in popravila

po najnižji ceni pri trvdki

Fr. Tschinkel, Kočevje 240.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Potniki v Ameriko!ki so previdni, se vozijo dandanes samo z najnovejšimi parniki
„VELIKANI“ preko HAMBURGA. — Največji parnik na svetu je**IMPERATOR**Dolg je 920 črevljev
(280 m), nosi 50.000
ton ter je prva ladja
na 4 vijake, dočim
so bili dosedaj naj-
večji in najhitrejši
parniki samo na 2
vijaka. „IMPERA-
TOR“ je široko mor-
je preplul v 20 dneh
trikrat ter se je mo-
ral pri tem še v
Hamburgu in New-
Yorku z izkladan-
jem in nakladan-
jem na vodi, ter se
niti malo ne da primerjati z drugimi morskimi velikani.jem po poldrugi dan
muditi. — Morska
vožnja v 6 do 6 1/2
dneh se popolnoma
jamči.O prvi vožnji
„Imperatorja“ piše
„Glas Naroda“ iz
New-Yorka: „Impe-
rator“ je višek mo-
derne tehnike. Ropo-
tanje strojev se čisto
nič ne sliši. Ladja
pluje tako mirno, da
človek skoraj ne ve,Približno tako so urejeni tudi drugi „velikani“ „Hamburg-Amerika
linije“. Vsi imajo v III. razredu sobe samo z 2, 4 ali kvečjem s 6 posteljami.
Hrana je obila in dobra. Taki „velikani“ so poleg „IMPERATORJA“, „KAI-
SERIN AUGUSTE VICTORIA“ (25.000 ton), „AMERIKA“ (24.000 ton), „CLE-
VELAND“ in „CINCINNATI“ (po 20.000 ton) itd.**Važno!** Vsak potnik dobi pri meni pismeno garancijo, da je prost
vseh stroškov za hrano in stanovanje ko se pripelje v Hamburg.

Vsakojaka pojasnila daje brezplačno:

Fr. Seunig, Ljubljana, Kolodvorska ulica 28.

Marijin trg — Wolfova ulica

PETER LASSNIK

najstarejša ter najsolidnejša trgovina v Ljubljani

priporoča

svojo vedno svežo zalogo špecerijskega blaga,
ter raznovrstne, vedno sveže mineralne vode.

Najnižje cene, točna ter strogo solidna postrežba.

PETER LASSNIK, Ljubljana, Marijin trg — Wolfova ulica.

2567

Marijin trg — Wolfova ulica

Najhitrejša in najsigurnejša
vožnja v**Ameriko**

je z ekspresnimi

cesarskimi brzoparniki: »Kai-
ser Wilhelm d. II.«, »Kaiser
Wilhelm d. Gr.«, »Kronprinz»Wilhelm«, »Kronprinzessin Cäcilie« in z največjimi brzoparniki: »Prinz
Friedrich Wilhelm«, »George Washington«, »Columbus« itd. Vožnja 5—6 dni.Posebno opozarjam na novo vpeljane kajute (kabine) III. razreda. V teh je prostora za
2, 4 do 6 oseb; opremljene so čim najudobneje. Potniki dobivajo v posebnih jedilnih
dvoranah ob pogrnjenih mizah izborno hrano. Na razpolago imajo poleg družabnih in
kadilnih salonov tudi posebni šetalni krov, kopelji itd. Na krovu jim igra vsak drugi
dan godba. — Odhod potnikov iz Ljubljane vsak tork in četrtek.Potnik, ki kupi pri meni vojni list, dobi v pristanišču brezplačno hrano in stanovanje! — Edino veljavne
vozne listke za te parnike, kakor tudi za vse proge amer. železnice pri**Ed. Tavčar-ju v Ljubljani** Kolodvorska ul. 35 (nasproti občeznane go-
stilne „Pri Starem Tislerju“) — Izdaja voznih
listov tudi za proge: Baltimore, Filadelfija, Galveston, Kanada, Avstralija. Zabavna potovanja v Italijo,
Egipt, na severni tečajiti.**I. C. MAYER**Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter
manufakturnega blaga.**Manufakturna trgovina**

na debelo in drobno.

Ljubljana, Stritarjeva ul.